

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

2018 ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Το Δικαστήριο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης
εγγυάται την τήρηση του
δικαίου της Ένωσης για
500 εκατομμύρια πολίτες

curia.europa.eu

2018 ΕΚΘΕΣΗ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το ένα από τα επτά ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Πρόκειται για τη δικαστική αρχή της Ένωσης η οποία έχει ως αποστολή να εξασφαλίζει την τήρηση του ευρωπαϊκού δικαίου μεριμνώντας για την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή των Συνθηκών. Εργάζεται για τη διαφύλαξη των αξιών της Ένωσης και συμβάλλει με τη νομολογία του στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελείται από δύο επιμέρους δικαιοδοτικά όργανα: το «Δικαστήριο» και το «Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ	5
1 ΤΟ 2018 ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ	A/ Η χρονιά σε εικόνες B/ Η χρονιά σε αριθμούς - το θεσμικό όργανο το 2018	8 18
2 ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	A/ Επιλογή από τις σημαντικότερες αποφάσεις της χρονιάς..... B/ Αριθμοί κλειδιά του δικαιοδοτικού έργου - το Δικαστήριο	22 42
3 ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ	A/ Οι πιο σημαντικές εκδηλώσεις..... B/ Αριθμοί-κλειδιά.....	48 52
4 Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	A/ Συνεχής επιδίωξη της αποτελεσματικότητας..... B/ Επιτεύγματα και πρωτοβουλίες, σε αριθμούς	56 63
5 ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	67
6 ΜΕΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ!	70

The image features a modern building with a facade of vertical golden-brown slats. On the left, a row of flags is visible on poles. The text is overlaid on the building's facade.

Το Δικαστήριο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης
παραμένει σταθερός
και ισχυρός πυλώνας
του ευρωπαϊκού
εγχειρήματος και
συμβάλλει διαρκώς
στη διατήρηση και
την εδραίωση των
θεμελιωδών αξιών που
είναι εγγενείς σε μια
Ένωση δικαίου, αξίες ως
προς τις οποίες δεν χωρεί
καμία υπαναχώρηση
ή συμβιβασμός.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Πριν από 100 χρόνια η Ευρώπη έβγαινε καθημαγμένη από μια εξαιρετικά ολέθρια σύγκρουση. Σήμερα περισσότεροι από 500 εκατομμύρια πολίτες κάθε γενιάς είναι μάρτυρες μιας άνευ προηγουμένου ιστορικής πορείας που οδήγησε σταδιακά σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία είναι φορέας των κοινών θεμελιωδών αξιών των κρατών μελών της και η οποία διασφαλίζει, μέσω των θεσμικών οργάνων της, την ειρήνη, την ελευθερία, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Δεν πρέπει να λησμονούμε τα εξαιρετικά επιτεύγματα του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, ιδίως σε εποχές που η Ευρώπη πρέπει να διαχειριστεί τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση, τη δραματική μεταναστευτική κρίση και τις εντάσεις μεταξύ κρατών μελών σχετικά με τον σεβασμό, από ορισμένα από αυτά, του κράτους δικαίου.

Σε μια τέτοια συγκυρία, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει σταθερός και ισχυρός πυλώνας του ευρωπαϊκού εγχειρήματος και μοχθεί αδιάκοπα για τη διατήρηση και την εδραίωση των θεμελιωδών αξιών που είναι εγγενείς σε μια Ένωση δικαίου, αξίες ως προς τις οποίες δεν χωρεί καμία υπαναχώρηση ή συμβιβασμός.

Το Δικαστήριο, μέσω ακριβώς της ορθής, σαφούς, αποτελεσματικής και διαφανούς απονομής της δικαιοσύνης, συμβάλλει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης όλων των πολιτών προς το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, είτε πρόκειται για εργαζομένους, καταναλωτές, επιχειρηματίες, υπευθύνους χάραξης πολιτικής είτε για στελέχη του δημόσιου τομέα.

Για τα δικαστήρια της Ένωσης, το 2018 ήταν αξιοσημείωτο από πολλές απόψεις. Όσον αφορά τη δικαστική δραστηριότητα, πρόκειται για το έτος που καταγράφηκε ο μεγαλύτερος αριθμός υποθέσεων που εισήχθησαν και περατώθηκαν στην ιστορία του θεσμικού οργάνου. Επιπλέον, το 2018 δημιουργήθηκε το Δικαστικό Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως κατεξοχήν πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των συνταγματικών και ανώτατων δικαστηρίων των κρατών μελών.

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο έκανε ένα αποφασιστικό βήμα προς την ψηφιοποίηση, δεδομένου ότι, από την 1η Δεκεμβρίου 2018, η ανταλλαγή των δικαστικών εγγράφων μεταξύ του δικαιοδοτικού αυτού οργάνου και των εκπροσώπων των διαδίκων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω της εφαρμογής e-Curia. Χάρη στην εφαρμογή αυτή, τα δύο δικαιοδοτικά όργανα που απαρτίζουν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντλούν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από την αμεσότητα της απούλοποιημένης επικοινωνίας και εξοικονομούν σημαντικό όγκο χαρτιού, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό το αποτύπωμα άνθρακα του θεσμικού οργάνου.

Στις επόμενες σελίδες θα βρείτε μια εύληπτη και ευσύνοπτη παρουσίαση των σημαντικότερων αποφάσεων του 2018 και του αντίκτυπού τους στην καθημερινότητα των πολιτών της Ένωσης. Αναφέρονται επίσης τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής του θεσμικού οργάνου, ενώ μια σειρά ενημερωτικών γραφημάτων παρουσιάζει τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που καθιστούν δυνατή την εξοικείωση με τη λειτουργία του Δικαστηρίου και των διοικητικών υπηρεσιών στις οποίες στηρίζεται για την εκτέλεση της αποστολής του στην υπηρεσία της ευρωπαϊκής δικαιοσύνης.

Καλή ανάγνωση!

Koen Lenaerts

Πρόεδρος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2018

TO 2018
ME MIA MATIA

A | Η ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ιανουάριος

1 Ιανουαρίου

Έναρξη λειτουργίας του Δικαστικού Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

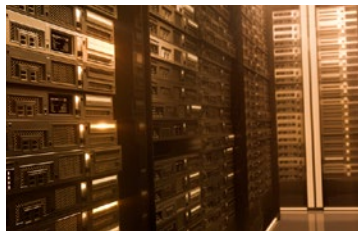
Το Δικαστικό Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο δρομολογήθηκε το 2017 με την ευκαιρία της 60ής επετείου των Συνθηκών της Ρώμης, αποβλέπει στην ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας, με γνώμονα την ποιότητα της ευρωπαϊκής δικαιοσύνης. Δημιουργείται μια συνεργατική πλατφόρμα, διαθέσιμη σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης, προκειμένου να έρχονται σε επαφή οι ευρωπαίοι και εθνικοί δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. (βλ. σ. 58)

10 Ιανουαρίου

Εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η υπόθεση Glawischnig-Piesczek

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Αυστρίας ρωτά αν πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας στο διαδίκτυο, όπως το **Facebook**, μπορεί να υποχρεωθεί να αποκλείσει ανάρτηση μίσους που δημοσίευσε χρήστης του κοινωνικού δικτύου και αν ο πάροχος αυτός πρέπει να διεξαγάγει έρευνα προκειμένου να αποκλείσει στους ιστοτόπους του, σε παγκόσμιο επίπεδο, αναρτήσεις όμοιου περιεχομένου (C-18/18).

25 Ιανουαρίου

Απόφαση F

Αιτών άσυλο δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε ψυχολογική εξέταση προκειμένου να προσδιοριστεί ο **γενετήσιος προσανατολισμός** του, διότι τούτο θα συνιστούσε δυσανάλογη προσβολή της ιδιωτικής του ζωής (C-473/16). (βλ. σ. 27)

29 Ιανουαρίου

Εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η υπόθεση CCOO

Το Audiencia Nacional (δικαστήριο ειδικής δικαιοδοσίας, Ισπανία) ρωτά το Δικαστήριο αν οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να διαθέτουν σύστημα **καταγραφής του πραγματικού χρόνου εργασίας** του προσωπικού τους, προκειμένου να επαληθεύουν την τήρηση του ωραρίου εργασίας και να ελέγχουν τον αριθμό των ωρών υπερωριακής απασχόλησης (C-55/18).

1 Φεβρουαρίου

40ή επέτειος της σύστασης της υπηρεσίας διερμηνείας του Δικαστηρίου

Στις αρχές της λειτουργίας του, για να εξασφαλίσει την ταυτόχρονη διερμηνεία των συνεδριάσεών του, το Δικαστήριο στηριζόταν αποκλειστικά στις υπηρεσίες διερμηνείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Από την 1η Φεβρουαρίου 1978, το Δικαστήριο απέκτησε τη δική του μονάδα διερμηνέων για να διασφαλίζει ποιοτικές υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του. Το Δικαστήριο τιμά την 40ή επέτειο της σύστασης της υπηρεσίας διερμηνείας με εκδήλωση στη Μεγάλη Αίθουσα Συνεδριάσεων.

1 Φεβρουαρίου

Εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η υπόθεση Επιτροπή κατά Ουγγαρίας

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι συνθήκες υπό τις οποίες λειτουργούν στην επικράτεια της Ουγγαρίας τα **ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής**, και ιδίως εκείνα που έχουν συσταθεί εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης (C-66/18).

14 Φεβρουαρίου

Εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η υπόθεση Επιτροπή κατά Ιταλίας

Η Επιτροπή προσάπτει στην Ιταλία ότι δεν συμμορφώθηκε προς την οδηγία 2011/7/ΕΕ για την καταπολέμηση των **καθυστερήσεων πληρωμών** στις εμπορικές συναλλαγές, παραλείποντας να διασφαλίσει ότι οι δημόσιοι φορείς τηρούν τις προθεσμίες των 30 ή των 60 ημερολογιακών ημερών για την πληρωμή των οφειλών τους από εμπορικές συναλλαγές (C-122/18).

21 Φεβρουαρίου

Εισάγεται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου η υπόθεση Αυστρία κατά Επιτροπής

Η Αυστρία προσβάλλει την απόφαση με την οποία η Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων από την Ουγγαρία για την ανάπτυξη δύο νέων **πυρηνικών αντιδραστήρων** στον πυρηνικό σταθμό Paks II, που βρίσκεται γεωγραφικά στο κέντρο της χώρας (T-101/18).

1 Μαρτίου

140ή επέτειος της απελευθέρωσης της Βουλγαρίας

Το 1878, με την υπογραφή της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου, η Βουλγαρία απελευθερώνεται μετά από πέντε αιώνες οθωμανικής κυριαρχίας και ανακτά τη θέση της στον χάρτη της Ευρώπης. Την 1η Μαρτίου το Δικαστήριο τιμά την 140ή αυτή επέτειο παρουσία μελών των δικαιοδοτικών οργάνων και του προσωπικού του, καθώς και προσωπικοτήτων εκτός του θεσμικού οργάνου.

14 Μαρτίου

Απόφαση TestBioTech κατά Επιτροπής

Οι επιπτώσεις των **γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ)** στην υγεία του ανθρώπου ή των ζώων ενδέχεται να εμπίπτουν στον τομέα του περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη διάθεση στην αγορά τροφίμων που περιέχουν ΓΤΟ (Τ-33/16). (βλ. σ. 33)

17 Απριλίου

Απόφαση Krüseemann κ.λπ.

Αεροπορική εταιρία δεν έχει δικαίωμα να αρνηθεί να καταβάλει αποζημίωση για τη ματαίωση ή τη μεγάλη καθυστέρηση πτήσης σε περίπτωση **αδέσποτης απεργίας** του ιπτάμενου προσωπικού (C-195/17).

26 Απριλίου

Απόφαση Messi

Ο Lionel Messi μπορεί να καταχωρίσει το σήμα **«MESSI»** για αθλητικά είδη και ενδύματα. Η φήμη του ποδοσφαιριστή αντισταθμίζει τις υφιστάμενες ομοιότητες με το σήμα «MASSI» (επίσης για αθλητικά είδη) και αποκλείει κάθε πιθανότητα σύγχυσης (Τ-554/14). (βλ. σ. 31)

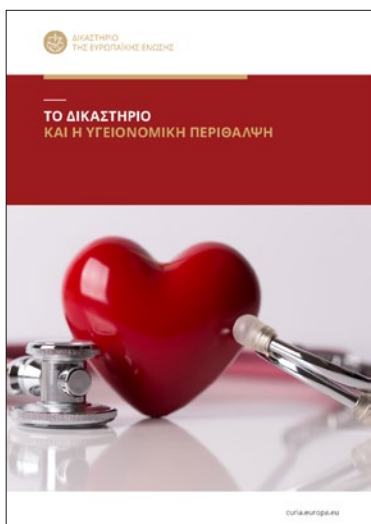

28 Απριλίου

20ή επέτειος των αποφάσεων Kohli και Decker

Το Δικαστήριο, με τις ιστορικές αυτές αποφάσεις, έκρινε ότι επιτρέπεται η παροχή **ιατρικής περίθαλψης** και η αγορά **ιατρικών προϊόντων στο εξωτερικό** χωρίς προηγούμενη έγκριση από το εθνικό ασφαλιστικό ταμείο των ασθενών (αποφάσεις [C-158/96](#) και [C-120/95](#)).

(βλ. ενημερωτικό φυλλάδιο [για το Δικαστήριο και την υγειονομική περίθαλψη](#))

20 έως 23 Μαΐου

Επίσημη επίσκεψη στη Σουηδία

Αντιπροσωπία του Δικαστηρίου μεταβαίνει στη Σουηδία για να συναντηθεί με τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου, του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, του εφετείου Svea και του διοικητικού εφετείου Στοκχόλμης. (βλ. σ. 51)

22 Μαΐου 2018

Εισάγεται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου η υπόθεση Amazon κατά Επιτροπής

Η Amazon ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση με την οποία η Επιτροπή υποχρέωσε το Λουξεμβούργο να ανακτήσει από την **Amazon** παράνομα φορολογικά πλεονεκτήματα ύψους περίπου 280 εκατομμυρίων ευρώ (T-318/18).

23 έως 26 Μαΐου

Συνέδριο FIDE

Το 28ο συνέδριο της Διεθνούς Ομοσπονδίας για το Ευρωπαϊκό Δίκαιο (FIDE), το οποίο διεξάγεται ανά διετία, λαμβάνει χώρα στο Εστορίλ (Πορτογαλία). Το συνέδριο αυτό επικεντρώνεται σε τρία σημαντικά θέματα: πρώτον, την εσωτερική αγορά και την ψηφιακή οικονομία, δεύτερον, τη φορολογία, τις κρατικές ενισχύσεις και τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και, τρίτον, την εξωτερική διάσταση των πολιτικών της Ένωσης.
(βλ. σ. 49)

29 Μαΐου

Απόφαση Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen κ.λπ.

Το γεγονός ότι η σφαγή ζώων χωρίς αναισθητοποίηση στο πλαίσιο λατρευτικών τύπων πρέπει να πραγματοποιείται σε εγκεκριμένο σφαγείο δεν θίγει τη **θρησκευτική ελευθερία** (C-426/16).
(βλ. σ. 27)

31 Μαΐου

Νέα μέλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο

Στο πλαίσιο της μερικής ανανέωσης της σύνθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο Tony Murphy (Ιρλανδία), η Eva Lindström (Σουηδία), ο Hannu Takcula (Φινλανδία) και η Annemie Turtelboom (Βέλγιο) αναλαμβάνουν την επίσημη δέσμευση που προβλέπεται από τις Συνθήκες.

Σε πανηγυρική συνεδρίαση η οποία διεξάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου, τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναλαμβάνουν τη δέσμευση να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα καθήκοντά τους.

5 Ιουνίου

Απόφαση Coman κ.λπ.

Ο γάμος μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου που συνάπτεται νομίμως σε κράτος μέλος πρέπει να αναγνωρίζεται και στα άλλα κράτη μέλη προκειμένου να παρέχεται παράγωγο δικαίωμα διαμονής στον/στη σύζυγο υπήκοο τρίτης χώρας. Η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλει, αντιθέτως, σε κράτος μέλος να προβλέπει στο εθνικό του δίκαιο τον γάμο μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου.
(βλ. σ. 27)

14 Ιουνίου

Επίσημη παράδοση της προτομής του ψευδο-Σενέκα (Ritratto del Pseudo Seneca)

Το Δικαστήριο παραλαμβάνει γλυπτό της συλλογής Φαρνέζε, δάνειο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου της Νάπολης. Αντίγραφο ενός πρωτότυπου ελληνικού έργου από ορείχαλκο, του 2ου αιώνα π.Χ., το οποίο κατασκευάστηκε το δεύτερο μισό του 2ου αιώνα μ.Χ., φέρεται ότι αναπαριστά τον Σενέκα τον Νεότερο (4 π.Χ. – 65 μ.Χ.). Εντούτοις, σύμφωνα με τις πιο αξιόπιστες τρέχουσες παραδοχές, πρόκειται για τον Έλληνα ποιητή και γεωργό Ησίοδο. Το γλυπτό αυτό αντικαθιστά την προτομή του Σωκράτη, που είχε δοθεί ως δάνειο στο Δικαστήριο τον Φεβρουάριο του 2017 από το ίδιο μουσείο.

10 Ιουλίου

Απόφαση Jehovan todistajat

Μια θρησκευτική κοινότητα, όπως οι Μάρτυρες του Ιεχωβά, είναι υπεύθυνη, από κοινού με τα μέλη της που μετέχουν στο κήρυγμα, για την επεξεργασία **δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα** που συλλέγονται στο πλαίσιο δραστηριότητας κηρύγματος από πόρτα σε πόρτα (C-25/17).
(βλ. σ. 28)

13 Σεπτεμβρίου

Απόφαση Wind Tre

Προεγκατεστημένες και ενεργοποιημένες εκ των προτέρων επί πληρωμή υπηρεσίες σε κάρτες SIM αποτελούν επιθετική και αθέμιτη εμπορική πρακτική όταν οι καταναλωτές δεν έχουν ενημερωθεί προηγουμένως επ' αυτού (C-54/17 και C-55/17). (βλ. σ. 22)

2 Οκτωβρίου

Εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η υπόθεση Επιτροπή κατά Πολωνίας

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο πολωνικός νόμος με τον οποίο μειώνεται η ηλικία συνταξιοδότησης των δικαστών του Ανώτατου Δικαστηρίου και παρέχεται στον Πρόεδρο της Πολωνίας η διακριτική ευχέρεια να παρατείνει τη διάρκεια της θητείας τους αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης (C-619/18).

4 Οκτωβρίου

Ημερίδα σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες νομικές βιβλιοθήκες

Εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου και εκπρόσωποι διαφόρων ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών, θεσμικών οργάνων και συνταγματικών και ανώτατων δικαστηρίων συναντώνται για να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με το μέλλον των νομικών βιβλιοθηκών. Η βιβλιοθήκη του Δικαστηρίου, η οποία προσφάτως ανακαινίσθηκε πλήρως, χρησιμοποιεί σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό νέες τεχνολογίες και ψηφιακές πηγές και επιδιώκει τη συνεργασία με άλλες εξειδικευμένες βιβλιοθήκες, προκειμένου να προσφέρει υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στους χρήστες της. (βλ. σ. 50)

8 Οκτωβρίου

Μερική ανανέωση της σύνθεσης του Δικαστηρίου και ανάληψη καθηκόντων έξι νέων μελών

Στο πλαίσιο της ανανέωσης της σύνθεσης του Δικαστηρίου κάθε τρία χρόνια, ανανεώνεται η εξαετής θητεία των Alexander Arabadjiev (Βουλγαρία), Jean-Claude Bonichot (Γαλλία), Thomas von Danwitz (Γερμανία), Carl Gustav Fernlund (Σουηδία), Egils Levits (Λεττονία), Κωνσταντίνου Λυκούργου (Κύπρος), Jiří Malenovský (Τσεχική Δημοκρατία) και Alexandra Prechal (Κάτω Χώρες), ως δικαστών, και των Yves Bot (Γαλλία) και Maciej Szpunar (Πολωνία), ως γενικών εισαγγελέων.

Τέσσερις νέοι δικαστές, η Lucia Serena Rossi (Ιταλία), ο Irmantas Jarukaitis (Λιθουανία), ο Peter George Xuerab (Μάλτα) και ο Nuno José Cardoso da Silva Pizarra (Πορτογαλία), διορίζονται από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου. Διορίζονται επίσης δύο νέοι γενικοί εισαγγελείς, ο Giovanni Pitruzzella (Ιταλία) και ο Gerard Hogan (Ιρλανδία).

Τα έξι νέα μέλη ορκίζονται σε πανηγυρική συνεδρίαση ενώπιον του Δικαστηρίου.

9 Οκτωβρίου

Εισάγεται ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου η υπόθεση Google και Alphabet κατά Επιτροπής

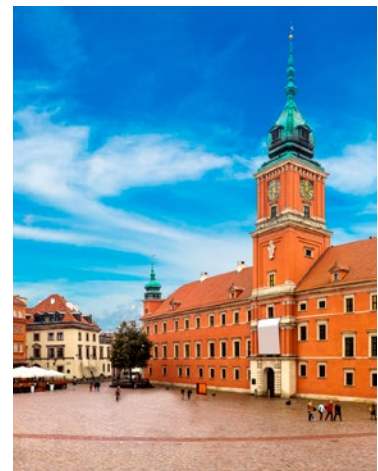
Η Google ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 4,34 δισεκατομμυρίων ευρώ για παράνομες πρακτικές που αφορούσαν τις **κινητές συσκευές Android** και αποσκοπούσαν στην ενίσχυση της δεσπόζουσας θέσης της μηχανής αναζήτησης της εταιρίας αυτής (T-604/18).

7 Νοεμβρίου

100ή επέτειος της ανεξαρτησίας της Πολωνίας

Στις 11 Νοεμβρίου 1918 η Πολωνία, μοιρασμένη έως τότε ανάμεσα στη Ρωσική Αυτοκρατορία, την Αυστροουγγρική Αυτοκρατορία και την Πρωσία, ανακτά την ανεξαρτησία της. Το Δικαστήριο τιμά την 100ή επέτειο της ανεξαρτησίας αυτής οργανώνοντας συνέδριο με θέμα «οι προκλήσεις για την πολωνική δημοκρατία μετά την εκατοστή επέτειο από την ανάκτηση της ανεξαρτησίας της Πολωνίας», στο οποίο συμμετέχουν μέλη των δικαιοδοτικών οργάνων και του προσωπικού.

18 έως 20 Νοεμβρίου

Forum δικαστών

Στο ετήσιο Forum συμμετέχουν, για δύο ημέρες, εθνικοί δικαστές από τα 28 κράτη μέλη και τα μέλη του Δικαστηρίου, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων επί διαφόρων θεμάτων του δικαίου της Ένωσης και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών και του Δικαστηρίου. (βλ. σ. 50)

3 Δεκεμβρίου

Εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου η υπόθεση Deutsche Umwelthilfe

Το διοικητικό πρωτοδικείο Βαυαρίας (Γερμανία) ρωτά το Δικαστήριο αν, σε περίπτωση που το ομόσπονδο κράτος αγνοεί αμετάκλητη απόφαση η οποία το υποχρεώνει να εκπονήσει σχέδιο δράσης για την **ποιότητα του αέρα** (στον Δήμο Μονάχου), το δίκαιο της Ένωσης επιτρέπει την προσωπική κράτηση αξιωματούχων του ομόσπονδου κράτους, εφόσον οι χρηματικές κυρώσεις οι οποίες επιβάλλονται στο ομόσπονδο κράτος αποδεικνύονται αναποτελεσματικές (C-752/18).

4 Δεκεμβρίου

Εγκαίνια της έκθεσης «Το μέγαρο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Δέκα χρόνια»

Το 2008 εγκαινιάζεται το νέο μέγαρο του Δικαστηρίου, ένα κτίριο που αποτελεί σύμβολο για την ευρωπαϊκή δικαιοσύνη. Οι νέες κτιριακές υποδομές αποτελούνται από το νέο μέγαρο, τον δακτύλιο, τη στοά και δύο πύργους. Το Δικαστήριο τιμά τη 10η επέτειο από τα εγκαίνια των νέων κτιρίων με μια έκθεση που αποτυπώνει τα σημαντικότερα γεγονότα στη ζωή του Δικαστηρίου ως θεσμικού, δικαστικού και διοικητικού οργάνου την τελευταία δεκαετία.

10 Δεκεμβρίου

Απόφαση Wightman κ.λπ.

Το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να ανακαλέσει μονομερώς τη γνωστοποίηση της πρόθεσής του να **αποχωρήσει από την Ένωση** δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) (C-621/18). (βλ. σ. 39)

B | Η ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ - ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟ 2018

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2018

410

εκατομύρια ευρώ

Από στατιστικής άποψης, το 2018 χαρακτηρίστηκε και πάλι από εξαιρετικά εντατικό δικαιοδοτικό έργο. Προκύπτει ένας εξαιρετικά υψηλός αριθμός υποθέσεων που **περατώθηκαν** τόσο από το θεσμικό όργανο στο σύνολό του, συγκεκριμένα 1 769 υποθέσεις (έναντι 1 594 υποθέσεων το 2017 και 1 628 το 2016), όσο και από καθένα από τα δύο δικαιοδοτικά του όργανα (760 από το Δικαστήριο και 1 009 από το Γενικό Δικαστήριο). Ομοίως, οι εισαχθείσες συνολικά 1 683 υποθέσεις (έναντι 1 656 το 2017) καταδεικνύουν επίσης μια αυξητική τάση.

Αυτός ο φόρτος εργασίας αντικατοπτρίστηκε και στη δραστηριότητα των διοικητικών υπηρεσιών που παρέχουν καθημερινά στήριξη στα δικαιοδοτικά όργανα.

75

δικαστές

από τα 28 κράτη μέλη

11

γενικοί εισαγγελείς

2 217

μόνιμοι και μη μόνιμοι υπάλληλοι

39 %
άνδρες
872

61 %
γυναίκες
1 345

Το ποσοστό **εκπροσώπησης των γυναικών** σε θέσεις **ευθύνης** στη Διοίκηση του Δικαστηρίου είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

663

γυναίκες σε θέσεις
διοικητικών υπαλλήλων
(53 %)

27

γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις (37,5 %)

21 θέσεις μεσαίων στελεχών (37 %)

6 θέσεις ανώτερων στελεχών (40 %)

Στοιχεία για τη δικαστική λειτουργία (αμφότερων των δικαιοδοτικών οργάνων)

1 683

νέες υποθέσεις

1 769

περατωθείσες υποθέσεις

163 642

διαδικαστικά έγγραφα πρωτοκολλήθηκαν
στις Γραμματείες των δικαιοδοτικών οργάνων

Μέση διάρκεια των διαδικασιών

περίπου **18** μήνες

Δικαστήριο 15,7 μήνες
Γενικό Δικαστήριο 20 μήνες

Ποσοστό των δικογράφων που κατατέθηκαν μέσω της εφαρμογής e-Curia:

Δικαστήριο: 75 %

Γενικό Δικαστήριο: 85 %

Αριθμός λογαριασμών πρόσβασης
στην εφαρμογή e-Curia: 5 657

2 727

ανακινώσιμες δικαστικού
περιεχομένου δημοσιεύθηκαν
στην *Επίσημη Εφημερίδα της
Ευρωπαϊκής Ένωσης*

ΟΙ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ως πολύγλωσσο θεσμικό όργανο, το Δικαστήριο πρέπει να είναι σε θέση να δικάσει μια υπόθεση σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της Ένωσης και αν έχει συνταχθεί το εισαγωγικό δικόγραφο. Εν συνεχεία, εξασφαλίζει τη διάδοση της νομολογίας του σε όλες τις επίσημες γλώσσες.

24

πιθανές γλώσσες διαδικασίας, δηλαδή 552 δυνατοί γλωσσικοί συνδυασμοί

606

«γλωσσομαθείς νομικοί» εργάζονται για τη μετάφραση των εγγράφων

23

γλωσσικά τμήματα

Στο Δικαστήριο, οι μεταφράσεις πραγματοποιούνται σύμφωνα με ένα υποχρεωτικό γλωσσικό καθεστώς, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα χρήσης και των 24 επίσημων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα προς μετάφραση έγγραφα είναι νομικά κείμενα ιδιαίτερα τεχνικού χαρακτήρα. Γι' αυτόν τον λόγο, η μεταφραστική υπηρεσία του Δικαστηρίου απασχολεί μόνο «γλωσσομαθείς νομικούς» με πλήρη νομική κατάρτιση και άριστη γνώση δύο τουλάχιστον επίσημων γλωσσών πέραν της μητρικής τους.

1 215 000

σελίδες, η παραγωγή της μεταφραστικής υπηρεσίας

Μείωση των μεταφραστικών αναγκών το 2018 (εσωτερικό μέτρο εξοικονόμησης):

565 000

 σελίδες

Σελίδες προς μετάφραση

1 285 000

721

επ' ακροατηρίου συζητήσεις και άλλες συνεδριάσεις στις οποίες απαιτήθηκε ταυτόχρονη διερμηνεία

71

διερμηνείς για τις επ' ακροατηρίου συζητήσεις και τις λοιπές συνεδριάσεις

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΜΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

2 292

εθνικοί δικαστές συμμετείχαν σε επιμορφωτικά και άλλα σεμινάρια στο Δικαστήριο, επισκέφθηκαν το θεσμικό όργανο ή πραγματοποίησαν πρακτική άσκηση σε αυτό

Περίπου

20 000

επισκέπτες στο Δικαστήριο

- νομικοί
- δημοσιογράφοι
- φοιτητές
- πολίτες

79

εθιμοτυπικές εκδηλώσεις

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

A | ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Προστασία των καταναλωτών

Η προστασία των καταναλωτών αποτελεί μόνιμο μέλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία επιβάλλει την εφαρμογή αυστηρών κανόνων για την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών. Στόχος της Ένωσης είναι επίσης η βελτίωση των γνώσεων των καταναλωτών σχετικά με τα δικαιώματά που έχουν, ώστε να μπορούν να επιλέγουν συνειδητά και να υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους, ιδίως έναντι των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.

Σε υπόθεση σχετικά με τη διάθεση στην αγορά καρτών SIM με **προεγκατεστημένες και ενεργοποιημένες εκ των προτέρων επί πληρωμή υπηρεσίες**, το Δικαστήριο έκρινε ότι πρόκειται για «παροχή μη παραγγελθέντων» και, ως εκ τούτου, για μια επιθετική και αθέμιτη εμπορική πρακτική έναντι των καταναλωτών εφόσον προηγουμένως δεν τους έχουν παρασχεθεί σχετικές πληροφορίες.

→ [Απόφαση Wind Tre και Vodafone Italia της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-54/17 και C-55/17](#)

Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η **αποζημίωση**, από το εθνικό σύστημα ασφάλισης υγείας, ενός **φαρμάκου που συνταγογραφείται για χρήση η οποία δεν αναγράφεται στην άδεια κυκλοφορίας του στην αγορά** δεν αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης. Ωστόσο, το φάρμακο αυτό πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές της φαρμακευτικής νομοθεσίας της Ένωσης. Για παράδειγμα, καλύπτεται η δαπάνη φαρμάκου που προορίζεται, κατ' αρχήν, για τη θεραπεία ορισμένων μορφών καρκίνου όταν συνταγογραφείται για θεραπεία οφθαλμικής νόσου, με χαμηλότερο κόστος από άλλο φάρμακο για την ίδια θεραπεία.

→ [Απόφαση Novartis Farma της 21ης Νοεμβρίου 2018, C-29/17](#)

Σε υπόθεση σχετική με προσφυγή που άσκησε η εταιρία Dyson, η οποία κατασκευάζει ηλεκτρικές σκούπες που λειτουργούν με δοχεία χωρίς σάκο συλλογής σκόνης, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε τον κανονισμό για την επισήμανση της κατανάλωσης ενέργειας από ηλεκτρικές σκούπες. Ο κανονισμός αυτός προέβλεπε μέθοδο υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης ηλεκτρικής σκούπας με βάση άδειο δοχείο, η οποία δεν αντικατοπτρίζει συνθήκες όσο το δυνατόν εγγύτερες προς τις πραγματικές συνθήκες χρήσης.

→ [Απόφαση Dyson της 8ης Νοεμβρίου 2018, T-544/13 RENV](#)

Προστασία των εργαζομένων

Το δίκαιο της Ένωσης προστατεύει με πολλούς τρόπους τους εργαζομένους. Όσον αφορά τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, μια συμφωνία-πλαίσιο των Ευρωπαϊών κοινωνικών εταιριών προβλέπει ελάχιστα μέτρα για την αποφυγή της επισφάλειας των εργαζομένων. Επιπλέον, μια οδηγία ρυθμίζει ορισμένες πτυχές της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, όπως τη μέγιστη διάρκεια του χρόνου εργασίας και το δικαίωμα σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων, η οποία μπορεί να αντικατασταθεί από χρηματική αποζημίωση μόνο κατά τη λήξη της εργασιακής σχέσης.

Στην Ιταλία, η καταχρηστική σύναψη διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου τιμωρείται με την αυτόματη μετατροπή των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου. Εντούτοις, η προστασία αυτή δεν καλύπτει τους εργαζομένους σε ιδρύματα λυρικής τέχνης και συμφωνικής μουσικής. Το Δικαστήριο, ερωτηθέν σχετικά με τη νομιμότητα αυτής της εξαίρεσης, υπενθύμισε ότι η συμφωνία πλαίσιο για την εργασία ορισμένου χρόνου δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν την αυτόματη αυτή μετατροπή των συμβάσεων. Εντούτοις, η συμφωνία αυτή δεν επιτρέπει την εξαίρεση ενός συγκεκριμένου κλάδου από μια τέτοια ρύθμιση όταν δεν υφίσταται άλλο αποτελεσματικό μέτρο για την πάταξη των καταχρηστικών πρακτικών που διαπιστώνονται στον κλάδο αυτόν.

→ [Απόφαση Sciotto της 25ης Οκτωβρίου 2018, C-331/17](#)

Ο **χρόνος κατ' οίκον εφημεριών ετοιμότητας** ενός εθελοντή πυροσβέστη ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ανταποκρίνεται στις κλήσεις του εργοδότη του εντός σύντομης προθεσμίας πρέπει να θεωρείται χρόνος εργασίας. Πράγματι, η υποχρέωση φυσικής παρουσίας στον τόπο που καθορίζεται από τον εργοδότη και η υποχρέωση επιστροφής στον τόπο εργασίας μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα περιορίζουν σημαντικά τις δυνατότητες του εργαζομένου να αναπτύξει άλλες δραστηριότητες.

→ [Απόφαση Matzak της 21ης Φεβρουαρίου 2018, C-518/15](#)

Το Δικαστήριο διευκρίνισε, όσον αφορά το **δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών** που κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης, ότι ο εργαζόμενος δεν μπορεί να το χάσει αυτομάτως επειδή δεν ζήτησε να λάβει την άδεια αυτή. Εντούτοις, αν ο εργαζόμενος σκοπίμως και με πλήρη γνώση των συνεπειών επέλεξε να μην κάνει χρήση της άδειάς του, παρά το ότι ο εργοδότης του είχε παράσχει τη δυνατότητα να το πράξει, χάνει το δικαίωμά του σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών, καθώς και το δικαίωμά του σε χρηματική αποζημίωση σε περίπτωση λύσης της σχέσης εργασίας.

→ [Αποφάσεις Kreuziger και Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften της 6ης Νοεμβρίου 2018, C-619/16 και C-684/16](#)

Επιπλέον, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι οι κληρονόμοι του θανόντος εργαζομένου μπορούν να ζητήσουν από τον πρώην εργοδότη του **χρηματική αποζημίωση για την ετήσια άδεια μετ' αποδοχών που δεν είχε λάβει** ο εργαζόμενος αυτός. Συγκεκριμένα, το δικαίωμα του θανόντος εργαζομένου σε χρηματική αποζημίωση μπορεί να μεταβιβαστεί αιτία θανάτου στους κληρονόμους του.

→ [Απόφαση Bauer και Willmeroth της 6ης Νοεμβρίου 2018, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-569/16 και C-570/16](#)

Τέλος, το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ότι κάθε εργαζόμενος δικαιούται ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων, υπό την προϋπόθεση ότι εργάστηκε πράγματι κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Συνεπώς, διάταξη εθνικής νομοθεσίας η οποία **για τον καθορισμό της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών** που δικαιούται εργαζόμενος δεν λαμβάνει υπόψη τη διάρκεια γονικής άδειας είναι σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης. Ειδικότερα, ο χρόνος γονικής άδειας δεν μπορεί να εξομοιωθεί με χρόνο πραγματικής εργασίας.

→ [Απόφαση Dicu της 4ης Οκτωβρίου 2018, C-12/17](#)

Θεμελιώδη δικαιώματα και προστασία των προσωπικών δεδομένων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε ένα σύνολο αξιών και θεμελιωδών δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται και κατοχυρώνονται στις Συνθήκες και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος απέκτησε δεσμευτική ισχύ το 2009. Ειδικότερα, οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων αποσκοπούν στην προστασία των πολιτών της Ένωσης έναντι των διακρίσεων λόγω, μεταξύ άλλων, εθνικότητας, φύλου, φυλής, αναπηρίας, ηλικίας, γενετήσιου προσανατολισμού ή θρησκείας. Με την πάροδο των ετών, το Δικαστήριο εκδίδει όλο και περισσότερες αποφάσεις στον τομέα αυτό διασαφηνίζοντας την εμβέλεια των θεμελιωδών αυτών δικαιωμάτων. Το 2018 το Δικαστήριο διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση των διακρίσεων εις βάρος προσώπων λόγω της θρησκείας και του γενετήσιου προσανατολισμού τους.

Στη Γερμανία, το Προτεσταντικό Ίδρυμα για τη Διακονία και την Ανάπτυξη (θρησκευτική οργάνωση) απαιτούσε για την πρόσληψη σε θέση εργασίας να ανήκουν οι υποψήφιοι σε προτεσταντική εκκλησία ή σε ορισμένες άλλες χριστιανικές εκκλησίες. Το Δικαστήριο, ερωτηθέν από το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών της Γερμανίας, έκρινε ότι η **απαίτηση σχετικά με θρησκευτικές πεποιθήσεις** που αφορά θέση εργασίας εντός εκκλησίας ή θρησκευτικού οργανισμού πρέπει να υπόκειται σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο. Η απαίτηση αυτή πρέπει να είναι αναγκαία και να υπαγορεύεται αντικειμενικά, λαμβανομένης υπόψη της δεοντολογίας της εκκλησίας ή του οργανισμού, από τη φύση ή τις συνθήκες άσκησης της επαγγελματικής αυτής δραστηριότητας και να συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας.

→ [Απόφαση Egenberger της 17ης Απριλίου 2018, C-414/16](#)

Ομοίως, η απόλυση καθολικού στο θρήσκευμα ιατρού, διευθυντή κλινικής, από καθολικό νοσοκομείο λόγω της τέλεσης νέου γάμου μετά από διαζύγιο μπορεί να συνιστά **απαγορευμένη διάκριση λόγω θρησκείας**. Ειδικότερα, η απαίτηση να σέβεται ο καθολικός στο θρήσκευμα ιατρός τον ιερό και αδιάλυτο, κατά τη διδασκαλία της καθολικής εκκλησίας, χαρακτήρα του γάμου δεν φαίνεται να συνιστά ουσιώδη, θεμιτή και δικαιολογημένη επαγγελματική απαίτηση, πράγμα που εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει.

Το Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω θρησκείας έχει επιτακτικό χαρακτήρα ως γενική αρχή του δικαίου που κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ως εκ τούτου, κάθε φυσικό πρόσωπο μπορεί να επικαλεστεί την απαγόρευση αυτή σε διαφορά που διέπεται από το δίκαιο της Ένωσης.

→ [Απόφαση IR της 11ης Σεπτεμβρίου 2018, C-68/17](#)

Διάφορες μουσουλμανικές ενώσεις και συντονιστικές οργανώσεις μουσουλμανικών τεμενών κινήθηκαν δικαστικώς κατά της περιφέρειας της Φλάνδρας του Βελγίου, λόγω της ανακοίνωσής της ότι από το 2015 και εφεξής όλες οι **σφαγές ζώων χωρίς αναισθητοποίηση**, συμπεριλαμβανομένης της σφαγής κατά τη μουσουλμανική γιορτή της θυσίας, πρέπει να πραγματοποιούνται μόνο σε εγκεκριμένα σφαγεία. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι λατρευτικού τύπου σφαγές ζώων χωρίς αναισθητοποίηση μπορούν να πραγματοποιούνται αποκλειστικά σε εγκεκριμένα σφαγεία. Η υποχρέωση αυτή δεν συνιστά προσβολή της θρησκευτικής ελευθερίας, δεδομένου ότι αποβλέπει αποκλειστικώς στην οργάνωση της ελεύθερης τέλεσης της σφαγής ζώων στο πλαίσιο λατρευτικών τύπων, λαμβάνοντας υπόψη τους βασικούς κανόνες για τη διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων και την προστασία της υγείας των καταναλωτών κρέατος.

→ [Απόφαση Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen κ.λπ. της 29ης Μαΐου 2018, C-426/16](#)

Η οδηγία για την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους επιτρέπει την επανένωση του συζύγου ενός πολίτη της Ένωσης, που άσκησε το δικαίωμα αυτό, με τον σύζυγό του στο κράτος μέλος διαμονής του συζύγου.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο όρος «σύζυγος», κατά την οδηγία, περιλαμβάνει και συζύγους του ίδιου φύλου. Παρότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίσουν αν θα επιτρέπουν ή όχι τον γάμο μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου, δεν μπορούν να εμποδίζουν την ελεύθερη διαμονή πολίτη της Ένωσης, μη χορηγώντας στον ίδιο φύλου σύζυγό του, υπήκοο τρίτης χώρας, παράγωγο δικαίωμα διαμονής στο έδαφός τους. Ως εκ τούτου, ένα κράτος μέλος **έχει την υποχρέωση να αναγνωρίζει γάμους μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου** που έχουν συναφθεί σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού, αποκλειστικά για τη χορήγηση του δικαιώματος διαμονής. Αντιθέτως, η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλει στο κράτος μέλος να προβλέψει στο εθνικό του δίκαιο τον θεσμό του γάμου μεταξύ ομοφύλων.

→ [Απόφαση Coman κ.λπ. της 5ης Ιουνίου 2018, C-673/16](#)

Επιπλέον, αιτών άσυλο δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε ψυχολογική εξέταση προκειμένου να διαπιστωθεί ο **γενετήσιος προσανατολισμός** του. Ακόμη και αν ο ενδιαφερόμενος πρέπει να δώσει επίσημα τη συναίνεσή του για να υποβληθεί σε τέτοιες εξετάσεις, η συναίνεση αυτή δεν είναι κατ' ανάγκην ελεύθερη, δεδομένου ότι επιβάλλεται de facto υπό την πίεση των συνθηκών υπό τις οποίες τελεί το πρόσωπο αυτό. Η διενέργεια μιας τέτοιας ψυχολογικής πραγματογνωμοσύνης αποτελεί επομένως δυσανάλογη και ιδιαιτέρως σοβαρή επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του αιτούντος άσυλο, δεδομένου ότι προορίζεται να παράσχει γενική εικόνα των πλέον προσωπικών πτυχών της ζωής του.

→ [Απόφαση F της 25ης Ιανουαρίου 2018, C-473/16](#)

Σε μια εποχή αυξημένης ανταλλαγής προσωπικών δεδομένων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων – συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων, ενώσεων και επιχειρήσεων– αποστολή του δικαίου της Ένωσης είναι να θεσπίσει ένα ισχυρό και συνεκτικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων, διότι είναι σημαντικό να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης που θα επιτρέψει στην ψηφιακή οικονομία να αναπτυχθεί σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Το 2018 το Δικαστήριο εξέδωσε πολλές αποφάσεις σχετικά με τις ευθύνες που απορρέουν από τη συλλογή και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Για παράδειγμα, διαχειριστής σελίδας **fan page στο Facebook** είναι υπεύθυνος από κοινού με το Facebook για την επεξεργασία των δεδομένων των επισκεπτών της σελίδας του.

→ [Απόφαση Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein της 5ης Ιουνίου 2018, C-210/16](#)

Επίσης, μια θρησκευτική κοινότητα, όπως οι **Μάρτυρες του Ιεχωβά**, είναι υπεύθυνη, από κοινού με τα μέλη της που μετέχουν στο κήρυγμα, για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τα οποία συλλέγονται στο πλαίσιο δραστηριότητας κήρυγματος από πόρτα σε πόρτα.

→ [Απόφαση Jehovan todistajat της 10ης Ιουλίου 2018, C-25/17](#)

Κρατικές ενισχύσεις και ανταγωνισμός

Ο ελεύθερος ανταγωνισμός αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης. Τονώνει τις οικονομικές επιδόσεις και δίνει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να επωφεληθούν από μια ευρύτερη γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας και σε πιο ανταγωνιστικές τιμές. Το δίκαιο της Ένωσης διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τους κανόνες του ελεύθερου και θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων στην εσωτερική αγορά. Στο πλαίσιο αυτό, οι κρατικές ενισχύσεις κατ' αρχήν απαγορεύονται, εκτός αν δικαιολογούνται και δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό κατά τρόπο αντίθετο προς το γενικό συμφέρον.

Σε ιταλική υπόθεση, το Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής να μη διατάξει την ανάκτηση παράνομων ενισχύσεων που χορήγησε η Ιταλία. Οι ενισχύσεις αυτές συνίσταντο σε απαλλαγή από τον δημοτικό φόρο ακίνητης περιουσίας χορηγηθείσα σε μη εμπορικές οντότητες, όπως εκκλησιαστικά ή θρησκευτικά ιδρύματα, που ασκούσαν στα ακίνητα ιδιοκτησίας τους δραστηριότητες στους τομείς της εκπαίδευσης ή της στέγασης. Για πρώτη φορά το Δικαστήριο δέχθηκε ότι οι άμεσοι ανταγωνιστές των δικαιούχων κρατικών ενισχύσεων έχουν το δικαίωμα άσκησης προσφυγής ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης με αίτημα την ακύρωση μιας τέτοιας απόφασης.

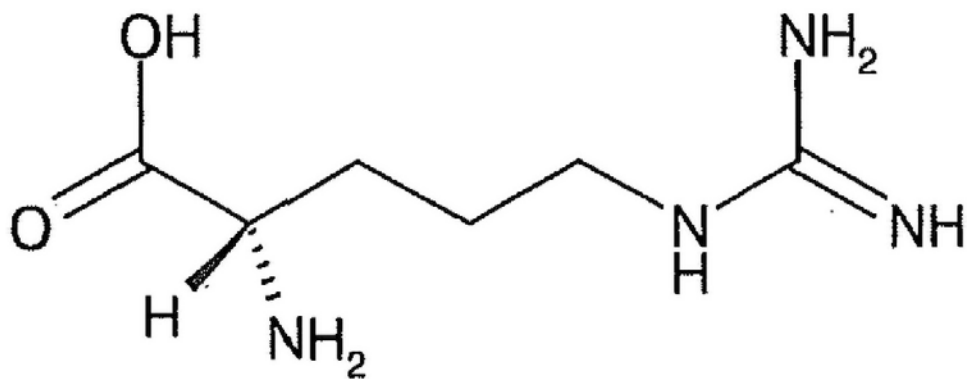
→ [Απόφαση Scuola Elementare Maria Montessori κ.λπ. της 6ης Νοεμβρίου 2018, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-622/16 κ.λπ.](#)

Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε, από την πλευρά του, την απόφαση της Επιτροπής περί μη διατύπωσης αντιρρήσεων ως προς το **καθεστώς ενισχύσεων σχετικά με την αγορά δυναμικότητας** στο Ηνωμένο Βασίλειο. Με αυτό το καθεστώς ενισχύσεων, το Ηνωμένο Βασίλειο σκόπευε να ανταμείβει τους παρόχους δυναμικότητας που δεσμεύονται να παράγουν ηλεκτρική ενέργεια ή να μειώνουν ή να αναβάλλουν την κατανάλωσή της σε περιόδους υψηλής τάσης στο δίκτυο. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή έπρεπε να διατυπώσει αμφιβολίες σχετικά με ορισμένες πτυχές της σχεδιαζόμενης ενίσχυσης και να κινηθεί επίσημη διαδικασία έρευνας προκειμένου να αξιολογήσει τη συμβατότητά της με την εσωτερική αγορά.

→ [Απόφαση Tempus Energy και Tempus Energy Technology κατά Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2018, T-793/14](#)

Το Γενικό Δικαστήριο επίσης ακύρωσε εν μέρει την απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώθηκαν **συμπράξεις και κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά της περινδοπρίλης**, φαρμάκου κατά της υπέρτασης και της καρδιακής ανεπάρκειας. Ωστόσο, επιβεβαίωσε ότι ορισμένες συμφωνίες διακανονισμού στο πλαίσιο διαφορών που σχετίζονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας ενδέχεται να συνιστούν εξ αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού.

→ Αποφάσεις Biogaran κ.λπ. κατά Επιτροπής της 12ης Δεκεμβρίου 2018, T-677/14 κ.λπ.

Copyright

Εμπορικά σήματα και δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει ένα σύστημα προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας βάσει του οποίου υπάρχουν αξιόπιστα μέσα για την προστασία των εμπορικών σημάτων, των σχεδίων και υποδειγμάτων, καθώς και των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. Το σύνολο των σχετικών κανόνων του δικαίου της Ένωσης, των οποίων η εφαρμογή και η τήρηση διασφαλίζεται από το Δικαστήριο, συμβάλλει στην καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη χρηματοδότηση της έρευνας.

Το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε το εύρος της **απαγόρευσης καταχώρισης σήματος επειδή αντίκειται στη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη**. Ειδικότερα, απορρίφθηκε η καταχώριση του σήματος «La Mafia se sienta a la mesa», διότι η έκφραση που χρησιμοποιήθηκε μπορεί να σοκάρει ή να προσβάλει ένα συνετό πρόσωπο με μέση ευαισθησία και ανεκτικότητα που ζει στο έδαφος της Ένωσης.

→ [Απόφαση La Mafia Franchises κατά EUIPO της 15ης Μαρτίου 2018, T-1/17](#)

Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο ποδοσφαιριστής Lionel Messi μπορεί να καταχωρίσει το σήμα του «**MESSI**» για αθλητικά είδη και ενδύματα. Ακόμη και αν το σήμα «**MASSI**», το οποίο ανήκει σε ισπανική εταιρία, αφορά επίσης αθλητικά είδη, η φήμη του ποδοσφαιριστή αντισταθμίζει τις οπτικές και φωνητικές ομοιότητες μεταξύ των δύο σημάτων και αποκλείει κάθε κίνδυνο σύγχυσης.

→ [Απόφαση Messi Cuccittini κατά EUIPO της 26ης Απριλίου 2018, T-554/14](#)

Όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, το Δικαστήριο έκρινε ότι **η γεύση ενός τροφίμου** (στην προκειμένη περίπτωση του ολλανδικού τυριού «Heksenkaas») δεν μπορεί να προστατεύεται βάσει του δικαίου του δημιουργού. Συγκεκριμένα, μια τέτοια γεύση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «έργο», δεδομένου ότι δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια και αντικειμενικότητα.

→ [Απόφαση Levola Hengelo της 13ης Νοεμβρίου 2018, C-310/17](#)

Τέλος, ακόμη και αν μια **φωτογραφία** διατίθεται ελεύθερα σε ιστότοπο με τη συγκατάθεση του δημιουργού, για την τηλεφόρτωσή της σε άλλον ιστότοπο απαιτείται νέα συγκατάθεση του δημιουργού. Τούτο διότι με τη νέα αυτή τηλεφόρτωση η φωτογραφία τίθεται στη διάθεση νέου κοινού.

→ [Απόφαση Renckhoff της 7ης Αυγούστου 2018, C-161/17](#)

Υγεία και περιβάλλον

Τα περιβαλλοντικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι από τα αυστηρότερα στον κόσμο: σκοπός τους είναι να προσδώσουν πιο οικολογικό χαρακτήρα στην οικονομία, να προστατεύσουν τη βιοποικιλότητα και τους φυσικούς οικοτόπους και να εξασφαλίσουν υψηλό επίπεδο υγείας και ποιότητας ζωής στην Ένωση.

Στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος, το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την ισχύ των περιορισμών που επιβλήθηκαν εντός της Ένωσης το 2013 για ορισμένα **εντομοκτόνα** λόγω της επικινδυνότητάς τους για τις μέλισσες.

→ [Αποφάσεις Bayer CropScience κ.λπ. κατά Επιτροπής της 17ης Μαΐου 2018, T-429/13 κ.λπ.](#)

Περαιτέρω, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει τον νέο κανονισμό της Επιτροπής του 2016 για τον καθορισμό, όσον αφορά τα ελαφρά οχήματα ιδιωτικής και εμπορικής χρήσης, **ορίων εκπομπών αερίων ρύπων** (οξειδίου του αζώτου) που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα στον κανονισμό «Euro 6».

→ [Απόφαση Ville de Paris κ.λπ. κατά Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2018, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-339/16 κ.λπ.](#)

Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι οι επιπτώσεις των γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ) στην υγεία των ανθρώπων ή των ζώων μπορούν να εμπίπτουν στον τομέα του περιβάλλοντος, με αποτέλεσμα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις να έχουν, βάσει του κανονισμού του 1998 σχετικά με την εφαρμογή της σύμβασης του Aarhus για το περιβάλλον, το δικαίωμα να συμμετέχουν στη **διαδικασία λήψης αποφάσεων για τη διάθεση στην αγορά τροφίμων που περιέχουν ΓΤΟ**. Συνεπώς, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση με την οποία η Επιτροπή απέρριψε αίτηση ενός τέτοιου οργανισμού για την επανεξέταση της έγκρισης για διάθεση στην αγορά τροφίμων, συστατικών τροφίμων και ζωοτροφών που περιέχουν γενετικώς τροποποιημένη σόγια.

→ [Απόφαση TestBioTech κατά Επιτροπής της 14ης Μαρτίου 2018, T-33/16](#)

Επίσης, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι οργανισμοί που προκύπτουν με **μεταλλαξιγένεση** (σύνολο τεχνικών που καθιστούν δυνατή την τροποποίηση του γονιδιώματος ενός ζωντανού οργανισμού χωρίς την εισαγωγή ξένου DNA) είναι ΓΤΟ. Ως εκ τούτου, πρέπει να εγκρίνονται μετά από αξιολόγηση των κινδύνων που παρουσιάζουν για την υγεία και το περιβάλλον και να υπόκεινται σε απαιτήσεις ανιχνευσιμότητας, επισήμανσης και παρακολούθησης.

→ [Απόφαση Confédération paysanne κ.λπ. της 25ης Ιουλίου 2018, C-528/16](#)

Επιπλέον, διαπιστώθηκαν διάφορες παραβάσεις κρατών μελών σε περιβαλλοντικά θέματα: η συνεχιζόμενη υπέρβαση στην Πολωνία των οριακών τιμών για τις συγκεντρώσεις **αιωρούμενων σωματιδίων στον ατμοσφαιρικό αέρα (ΑΣ10)**· η πολιτική **δασικής διαχείρισης** της Πολωνίας κατά της διάδοσης ενός κολεόπτερου που θέτει σε κίνδυνο την προστατευόμενη περιοχή του δάσους της Białowiezka· η έγκριση που χορηγήθηκε από τη Μάλτα για τη **σύλληψη ορισμένων ειδών άγριων πτηνών**.

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Πολωνίας της 22ας Φεβρουαρίου 2018, C-336/16](#)

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Πολωνίας της 17ης Απριλίου 2018, C-441/17](#)

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Μάλτας της 21ης Ιουνίου 2018, C-557/15](#)

Τέλος, σε περίπτωση που τα κράτη μέλη δεν εκτελούν απόφαση του Δικαστηρίου με την οποία διαπιστώνεται παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή για την επιβολή χρηματικών κυρώσεων.

Συγκεκριμένα, επιβλήθηκαν πρόστιμα στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία επειδή καθυστέρησαν να εφαρμόσουν τους κανόνες της Ένωσης σχετικά με **τη συλλογή και την επεξεργασία λυμάτων**. Στη Σλοβακία, πάλι, επιβλήθηκαν κυρώσεις λόγω της καθυστερημένης εφαρμογής των κανόνων για **την υγειονομική ταφή αποβλήτων**.

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας της 22ας Φεβρουαρίου 2018, C-328/16](#)

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας της 31ης Μαΐου 2018, C-251/17](#)

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Ισπανίας της 25ης Ιουλίου 2018, C-205/17](#)

→ [Απόφαση Επιτροπή κατά Σλοβακίας της 4ης Ιουλίου 2018, C-626/16](#)

Ενέργεια

Στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων συζητήσεων σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, αρκετά κράτη μέλη της Ένωσης δήλωσαν ότι είναι έτοιμα να εγκαταλείψουν αυτό το είδος ενέργειας. Άλλα κράτη μέλη, αντιθέτως, αποφάσισαν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν την πυρηνική ενέργεια και πραγματοποιούν σημαντικές επενδύσεις, ιδίως στην κατασκευή νέων αντιδραστήρων. Η Επιτροπή εξέτασε σε πολλές περιπτώσεις τη συμβατότητά τους με το δίκαιο της Ένωσης και εξέδωσε πολλές αποφάσεις των οποίων το κύρος υποβλήθηκε στην κρίση του Γενικού Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο, εκτός του ότι είναι αρμόδιο να εκδικάζει αναιρέσεις κατά αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου, έχει κληθεί το ίδιο να απαντήσει σε προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με τον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

Το 2014 η Επιτροπή ενέκρινε την ενίσχυση την οποία σκόπευε να χορηγήσει το Ηνωμένο Βασίλειο στον πυρηνικό σταθμό Hinkley Point που βρίσκεται στην παράκτια ζώνη του, με σκοπό την προώθηση της δημιουργίας νέων μονάδων **παραγωγής πυρηνικής ενέργειας**. Η Αυστρία ζήτησε την ακύρωση της απόφασης αυτής από το Γενικό Δικαστήριο. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή, επισημαίνοντας ότι κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να επιλέγει την πηγή της ενέργειας που προκρίνει και ότι η ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας μπορεί να αποτελεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογεί τη χορήγηση μέτρων ενίσχυσης, μολονότι τον σκοπό αυτόν δεν τον συμμερίζονται όλα τα κράτη μέλη.

→ [Απόφαση Αυστρία κατά Επιτροπής της 12ης Ιουλίου 2018, T-356/15](#)

Η Σλοβακία, προκειμένου να διασφαλίσει την αξιοπιστία και τη σταθερότητα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας στην επικράτειά της, μετά τη διακοπή λειτουργίας δύο μονάδων του πυρηνικού σταθμού Jaslovské Bohunice, επέβαλε ειδικό τέλος επί της εξαγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στη Σλοβακία, συμπεριλαμβανομένης της εξαγωγής προς τα κράτη μέλη. Το Δικαστήριο, επιληφθέν κατόπιν προδικαστικής παραπομπής σλοβακικού δικαστηρίου, διαπίστωσε ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλουν **φορολογική επιβάρυνση που πλήττει την εξαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας** η οποία παράγεται στο έδαφός τους, ακόμη και αν η επιβάρυνση αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση της σταθερότητας του εφοδιασμού στο έδαφος αυτό.

→ [Απόφαση FENS της 6ης Δεκεμβρίου 2018, C-305/17](#)

Ευρωζώνη

Η οικονομική κρίση του 2008 είχε ως αποτέλεσμα να εκδοθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο πολλοί κανόνες για τον τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό τομέα. Προκειμένου να καταστεί σαφέστερο το επίπεδο των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, ο Ευρωπαίος νομοθέτης εισήγαγε ένα νέο κριτήριο αξιολόγησης, τον «δείκτη μόχλευσης». Η ιδιαιτερότητά του απορρέει από το γεγονός ότι δεν υπολογίζεται με βάση το επίπεδο του κινδύνου των επενδύσεων (ανοιγμάτων) των πιστωτικών ιδρυμάτων και ότι, κατ' αρχήν, πρέπει να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των επενδύσεών τους.

Έξι γαλλικά πιστωτικά ιδρύματα που τελούν υπό την άμεση προληπτική εποπτεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ζήτησαν να τους χορηγηθεί παρέκκλιση προκειμένου να μπορέσουν να εξαιρέσουν από τον υπολογισμό του **δείκτη μόχλευσης** ορισμένα ανοίγματα που συνδέονται με αποταμιευτικούς λογαριασμούς και μεταβιβάστηκαν σε γαλλικό δημόσιο φορέα. Η ΕΚΤ αρνήθηκε να χορηγήσει την παρέκκλιση αυτή και, κατόπιν τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Το Γενικό Δικαστήριο, αφού διαπίστωσε ότι η ΕΚΤ είχε υποπέσει κατά την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας σε νομική πλάνη και σε πρόδηλη πλάνη εκτίμησης, ακύρωσε τις αποφάσεις της ΕΚΤ.

→ [Αποφάσεις Banque Postale κ.λπ. κατά ΕΚΤ της 13ης Ιουλίου 2018, T-733/16 κ.λπ.](#)

Εξωτερική πολιτική και περιοριστικά μέτρα

Τα «περιοριστικά μέτρα» αποτελούν μέσο άσκησης εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης, το οποίο μπορεί να λάβει τη μορφή εμπάργκο όπλων, δέσμευσης κεφαλαίων, απαγόρευσης εισόδου και διέλευσης στο έδαφος της Ένωσης, απαγόρευσης εισαγωγών και εξαγωγών κ.λπ. Σκοπός τους είναι η διαφύλαξη των αξιών και της ασφάλειας της Ένωσης, η υποστήριξη της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των αρχών του διεθνούς δικαίου, η πρόληψη των συγκρούσεων και η διατήρηση της ειρήνης. Μπορεί να απευθύνονται σε κυβερνήσεις χωρών που δεν είναι μέλη της Ένωσης, σε εταιρίες, ομάδες ή οργανώσεις (όπως π.χ. τρομοκρατικές ομάδες), καθώς και σε φυσικά πρόσωπα, με σκοπό να επιφέρουν αλλαγή στην πολιτική ή τη συμπεριφορά τους.

Στο πλαίσιο της κρίσης στην Ουκρανία και ως απάντηση στις ενέργειες της Ρωσίας για την αποσταθεροποίηση της κατάστασης στη χώρα αυτή, το Συμβούλιο ενέκρινε περιοριστικά μέτρα έναντι ορισμένων ρωσικών τραπεζών και επιχειρήσεων πετρελαίου και φυσικού αερίου, όπως η **Rosneft**. Με σκοπό να ενταθούν οι συνέπειες έναντι της Ρωσίας για τις ενέργειές της, τα μέτρα αυτά επιβάλλουν περιορισμούς σε ορισμένες χρηματοοικονομικές συναλλαγές και στην εξαγωγή ορισμένων αγαθών και ευαίσθητων τεχνολογιών, περιορίζουν την πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά και απαγορεύουν την παροχή υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για ορισμένες δραστηριότητες εκμετάλλευσης πετρελαίου. Το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε τα μέτρα αυτά με το σκεπτικό ότι ο σκοπός τους συνάδει με την εξωτερική πολιτική της Ένωσης και ότι η επέμβαση στην επιχειρηματική ελευθερία και στο δικαίωμα ιδιοκτησίας των θιγόμενων επιχειρήσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη.

→ [Αποφάσεις Rosneft κ.λπ. κατά Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, T-715/14 κ.λπ.](#)

Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων του πρώην προέδρου της Αιγύπτου **Χόσνι Μουμπάρακ και των μελών της οικογένειάς του** η οποία επιβλήθηκε κατόπιν των πολιτικών εξελίξεων στην Αίγυπτο μετά τον Ιανουάριο του 2011. Συγκεκριμένα, το Συμβούλιο είχε στη διάθεσή του επαρκή στοιχεία σχετικά με το πολιτικό και δικαστικό πλαίσιο στην Αίγυπτο και τις ένδικες διαδικασίες κατά της οικογένειας Μουμπάρακ λόγω της υπεξαίρεσης αιγυπτιακών δημόσιων πόρων, ώστε να αποφασίσει την παράταση της δέσμευσης των περιουσιακών τους στοιχείων.

- [Αποφάσεις Saleh Thabet και Moubarak κ.λπ. κατά Συμβουλίου της 22ας Νοεμβρίου 2018, T-274/16 και T-275/16](#)
- [Απόφαση Moubarak κατά Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2018, T-358/17](#)

Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε επί του κύρους των περιοριστικών μέτρων που επιβλήθηκαν έναντι άλλων φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων, λόγω της κατάστασης της δημοκρατίας στην **Ουκρανία**, τη **Συρία**, τη **Βόρεια Κορέα** και την **Αίγυπτο**.

- [Απόφαση Stanytskyi κατά Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 2018, T-242/16](#)
- [Απόφαση Azarov κατά Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2018, T-190/16](#)
- [Απόφαση Lukash κατά Συμβουλίου της 6ης Ιουνίου 2018, T-210/16](#)
- [Απόφαση Abuzon κατά Συμβουλίου της 6ης Ιουνίου 2018, T-258/17](#)
- [Απόφαση Kiyuyen κατά Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2018, T-240/16](#)
- [Απόφαση Kaddour κατά Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 2018, T-461/16](#)
- [Απόφαση HX κατά Συμβουλίου της 19ης Ιουνίου 2018, T-408/16](#)
- [Απόφαση Kim κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής της 14ης Μαρτίου 2018, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-533/15 και T-264/16](#)
- [Απόφαση Ezz κ.λπ. κατά Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2018, T-288/15](#)

Brexit

Το 2018 το Δικαστήριο αποφάνθηκε τόσο επί της δυνατότητας ανάκλησης του Brexit, όσο και επί της νομιμότητας της απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την έναρξη διαπραγματεύσεων για τους όρους του Brexit, καθώς και επί της εκτέλεσης ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης που εκδόθηκαν από τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου.

Κατόπιν της αίτησης ορισμένων μελών του Κοινοβουλίου της Σκωτίας, του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δικαστήριο της Σκωτίας υπέβαλε στο Δικαστήριο το ερώτημα αν, σε περίπτωση που το **Ηνωμένο Βασίλειο αποφάσιζε να παραμείνει στην Ένωση**, το κράτος μέλος αυτό θα μπορούσε να ανακαλέσει μονομερώς, δηλαδή χωρίς την έγκριση της Ένωσης ή των άλλων κρατών μελών, τη γνωστοποίηση της πρόθεσής του να αποχωρήσει από την Ένωση. Το Δικαστήριο απάντησε καταφατικά στο ερώτημα αυτό και, επομένως, μια τέτοια ανάκληση θα είχε ως συνέπεια την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ένωση υπό όρους αμετάβλητους όσον αφορά το καθεστώς του ως κράτους μέλους.

→ [Απόφαση Wightman κ.λπ. της 10ης Δεκεμβρίου 2018, C-621/18](#)

Το 2016 το Ηνωμένο Βασίλειο εξέδωσε δύο **ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης** κατά ενός άνδρα προκειμένου να ασκήσει εις βάρος του ποινική δίωξη για σοβαρά εγκλήματα. Ο άνδρας αυτός, που συνελήφθη στην Ιρλανδία, αντιτάχθηκε στην παράδοσή του στο Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζοντας ότι, λόγω του Brexit, θα στερούνταν τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνει το δίκαιο της ΕΕ για τα πρόσωπα κατά των οποίων έχουν εκδοθεί τέτοια εντάλματα. Το Δικαστήριο, στο οποίο υποβλήθηκε προδικαστικό ερώτημα από το ιρλανδικό δικαστήριο, έκρινε ότι, ελλείψει σοβαρών και αποδεδειγμένων λόγων για να θεωρηθεί ότι το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε το ένταλμα μπορεί να στερηθεί τις εγγυήσεις αυτές μετά το Brexit, το ένταλμα που εκδόθηκε από τις βρετανικές αρχές πρέπει να εκτελεστεί ενόσω το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί μέρος της Ένωσης.

→ [Απόφαση RO της 19 Σεπτεμβρίου 2018, C-327/18 PPU](#)

Θεσμικό δίκαιο

Το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει δικαιώματα και υποχρεώσεις όχι μόνο για τα κράτη μέλη, τις επιχειρήσεις και τα φυσικά πρόσωπα, αλλά και για τα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Ειδικότερα, τα όργανα αυτά πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με καθορισμένους νομικούς κανόνες, η τήρηση των οποίων ελέγχεται από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης. Είτε πρόκειται για τη διαδικασία έκδοσης μιας νομοθετικής πράξης είτε για την εκτέλεση πληρωμών που βαρύνουν τον προϋπολογισμό της Ένωσης, το νομότυπο των πράξεων των θεσμικών οργάνων είναι θεμελιώδες για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού στη λειτουργία και το κύρος των οργάνων αυτών.

Γαλλίδα βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προσέλαβε για το διάστημα μεταξύ των ετών 2010 και 2016 μια **κοινοβουλευτική βοήθ** και έλαβε ποσό σχεδόν 300 000 ευρώ για την αμοιβή της. Δεδομένου ότι δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι το πρόσωπο που προσέλαβε άσκησε πράγματι τη δραστηριότητα αυτή, το Κοινοβούλιο τη διέταξε να επιστρέψει το ποσό που είχε λάβει. Το Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση του Κοινοβουλίου με την αιτιολογία ότι η βουλευτής δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι είχε όντως εργαστεί η βοηθός αυτή.

→ [Απόφαση Le Pen κατά Κοινοβουλίου της 19ης Ιουνίου 2018, T-86/17](#)

Κατά το δίκαιο της Ένωσης, ένα εκατομμύριο πολίτες που προέρχονται από το ένα τέταρτο τουλάχιστον των κρατών μελών μπορούν να λάβουν την πρωτοβουλία να ζητήσουν από την Επιτροπή να προτείνει στον νομοθέτη της Ένωσης την έκδοση νομικής πράξης. Μια τέτοια **ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών**, με την επωνυμία «Ένας από μας», ξεκίνησε με σκοπό την παύση της χρηματοδότησης από την Ένωση δραστηριοτήτων που συνεπάγονται την καταστροφή ανθρωπίνων εμβρύων στον τομέα της έρευνας και της δημόσιας υγείας. Ενώ η πρωτοβουλία συγκέντρωσε ένα εκατομμύριο υπογραφές, που ήταν αναγκαίες για την εγκυρότητά της, η Επιτροπή αποφάσισε να μην προβεί σε καμία ενέργεια. Οι υπεύθυνοι της πρωτοβουλίας προσέβαλαν στη συνέχεια την απόφαση αυτή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή κρίνοντας ότι η απόφαση της Επιτροπής ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και ότι μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών δεν μπορεί να υποχρεώσει την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης.

→ [Απόφαση One of Us κ.λπ. κατά Επιτροπής της 23ης Απριλίου 2018, T-561/14](#)

Πρόσβαση στα έγγραφα

Η πρόσβαση στα έγγραφα αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της πολιτικής διαφάνειας που εφαρμόζουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Συνεπώς, όλοι οι πολίτες και οι κάτοικοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, με την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων.

Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε απόφαση του Κοινοβουλίου περί άρνησης παροχής πρόσβασης σε έγγραφα που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τις θέσεις των θεσμικών οργάνων για εν εξελίξει διαδικασίες συναπόφασης. Το Κοινοβούλιο, εφόσον δεν απέδειξε ότι η πλήρης πρόσβαση στα έγγραφα αυτά θα μπορούσε να υπονομεύσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, έπρεπε, κατ' αρχήν, να παράσχει κατόπιν συγκεκριμένου αιτήματος πρόσβαση σε έγγραφα που σχετίζονται με τους εν εξελίξει **τριμερείς διαλόγους** (άτυπες τριμερείς συναντήσεις μεταξύ του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με νομοθετικές προτάσεις). Ως αποφασιστικό στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, οι εργασίες των τριμερών διαλόγων απαιτούν πλήρη σεβασμό του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα.

→ [Απόφαση De Capitani κατά Κοινοβουλίου της 22ας Μαρτίου 2018, T-540/15](#)

B | ΑΡΙΘΜΟΙ ΚΛΕΙΔΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Το Δικαστήριο ασχολείται κατά κύριο λόγο με:

- **αιτήσεις προδικαστικής απόφασης**, τις οποίες υποβάλλουν τα εθνικά δικαστήρια όταν έχουν αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία ή το κύρος μιας πράξης του δικαίου της Ένωσης. Το εθνικό δικαστήριο αναστέλλει τότε τη διαδικασία που διεξάγεται ενώπιόν του και απευθύνεται στο Δικαστήριο, το οποίο αποφαινεται επί της ερμηνείας ή επί του κύρους των σχετικών διατάξεων. Απαξ και διαφωτιστεί από την απόφαση που εκδίδει το Δικαστήριο, το εθνικό δικαστήριο μπορεί να επιλύσει τη διαφορά την οποία καλείται να διευθετήσει. Για τις περιπτώσεις όπου απαιτείται πολύ ταχεία απάντηση (για παράδειγμα, σε υποθέσεις ασύλου, συννοριακών ελέγχων, απαγωγής παιδιών κ.λπ.) προβλέπεται **διαδικασία επείγουσας προδικαστικής παραπομπής («PPU»)**.
- **αιτήσεις αναίρεσης**, με τις οποίες προσβάλλονται αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου και ζητείται από το Δικαστήριο να τις αναιρέσει.
- **προσφυγές**, οι οποίες έχουν κυρίως ως αίτημα:
 - είτε να ακυρωθεί πράξη του δικαίου της Ένωσης (**προσφυγή ακύρωσης**)
 - είτε να διαπιστωθεί ότι κάποιο κράτος μέλος παραβίασε το δίκαιο της Ένωσης (**προσφυγή λόγω παράβασης**). Αν το κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με δικαστική απόφαση με την οποία έχει διαπιστωθεί παράβασή του, μπορεί να ασκηθεί δεύτερη προσφυγή, η λεγόμενη προσφυγή για «**διπλή παράβαση**», και το Δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ενδεχομένως χρηματική ποινή.
- **αιτήσεις γνωμοδότησης**, όταν πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσον συνάδει με τις Συνθήκες μια συμφωνία την οποία προτίθεται να συνάψει η Ένωση με τρίτη χώρα ή με διεθνή οργανισμό. Η αίτηση αυτή μπορεί να υποβληθεί είτε από κράτος μέλος είτε από ευρωπαϊκό θεσμικό όργανο (το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή).

849 νέες υποθέσεις

Προδικαστικές παραπομπές

568 από τις οποίες **19** PPU

Κράτη μέλη με τις περισσότερες αιτήσεις προδικαστικής απόφασης:

Γερμανία: **78** Ισπανία: **67** Βέλγιο: **40**
Ιταλία: **68** Γαλλία: **41**

Προσφυγές

63

από τις οποίες

57 προσφυγές λόγω παράβασης και **2** προσφυγές για «διπλή παράβαση»

Αιτήσεις αναίρεσης αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου

199

Αιτήσεις δικαστικής αρωγής

6 περιπτώσεις στις οποίες διάδικος που αδυνατούσε να ανταποκριθεί στα δικαστικά έξοδα ζήτησε να τύχει δωρεάν δικαστικής αρωγής.

 760 περατωθείσες υποθέσεις

Αποφάσεις επί προδικαστικών παραπομπών

520 από τις οποίες **11** PPU

Προσφυγές

60

με **30** από αυτές διαπιστώθηκαν παραβάσεις **17** κρατών μελών

και σε **5** περιπτώσεις «διπλή παράβαση»

Αποφάσεις επί αιτήσεων αναίρεσης

165

σε **27** περιπτώσεις αναιρέθηκε η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου

Μέση διάρκεια των διαδικασιών

 15,7 μήνες

Διαδικασίες επείγουσας προδικαστικής παραπομπής

 3,1 μήνες

Αντικείμενο των υποθέσεων

- 41** Ανταγωνισμός και κρατικές ενισχύσεις
- 15** Γεωργία
- 42** Δίκαιο κοινωνικής ασφάλισης
- 77** Ελευθερίες κυκλοφορίας και εγκατάστασης, καθώς και ζητήματα εσωτερικής αγοράς
- 38** Μεταφορές
- 33** Περιβάλλον
- 74** Πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία
- 19** Προστασία των καταναλωτών
- 12** Τελωνειακή ένωση
- 58** Φορολογία
- 74** Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Το Γενικό Δικαστήριο εκδικάζει, σε πρώτο βαθμό, προσφυγές που ασκούν **τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (εταιρίες, ενώσεις κ.λπ.)** και **τα κράτη μέλη** κατά πράξεων των θεσμικών και λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και αγωγές για την αποκατάσταση των ζημιών που προξενούν τα όργανα ή οι υπάλληλοί τους. Μεγάλο τμήμα των υποθέσεων αυτών είναι οικονομικού ενδιαφέροντος: διανοητική ιδιοκτησία (σήματα, σχέδια και υποδείγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης), ανταγωνισμός, κρατικές ενισχύσεις και εποπτεία του τραπεζικού και χρηματοπιστωτικού τομέα.

Το Γενικό Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να αποφαινεται επί υπαλληλικών υποθέσεων στις διαφορές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπαλλήλων της.

Μπορεί να ασκηθεί αναίρεση κατά των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου ενώπιον του Δικαστηρίου, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα.

834

 νέες υποθέσεις

Προσφυγές και αγωγές από τις οποίες

732

- 70** σχετικές με τις κρατικές ενισχύσεις και τον ανταγωνισμό (περιλαμβανομένων 4 προσφυγών κρατών μελών)
- 301** σχετικές με την πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία
- 268** άλλες προσφυγές (περιλαμβανομένων 18 προσφυγών κρατών μελών)
- 93** σε υπαλληλικές υποθέσεις

Αιτήσεις δικαστικής αρωγής

49

Περιπτώσεις στις οποίες διάδικος που αδυνατούσε να ανταποκριθεί στα δικαστικά έξοδα ζήτησε να τύχει δωρεάν δικαστικής αρωγής.

1 009 περατωθείσες υποθέσεις

Αποφάσεις επί προσφυγών και αγωγών από τις οποίες

893

123 σχετικές με κρατικές ενισχύσεις και ανταγωνισμό

349 σχετικές με την πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία

110 σε υπαλληλικές υποθέσεις

434 επί άλλων προσφυγών

Αποφάσεις επί αιτήσεων αναιρέσης κατά αποφάσεων του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης

9 σε

7 περιπτώσεις αναιρέθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης

Στις 31 Αυγούστου 2017 το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης (ΑΔΔ), το οποίο ιδρύθηκε το 2004, έπαυσε τη δραστηριότητά του, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της δικαιοδοτικής δομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εκκρεμούσες κατά την ημερομηνία αυτή υποθέσεις μεταβιβάστηκαν στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο από 1ης Σεπτεμβρίου 2017 είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των υπαλληλικών προσφυγών.

Μέση διάρκεια διαδικασιών

20 μήνες

Επί του συνόλου των αποφάσεων του Γενικού Δικαστηρίου, προσβλήθηκε με αίτηση αναιρέσης ενώπιον του Δικαστηρίου το

27 %

1 333

ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ
(στις 31 Δεκεμβρίου 2018)

Αντικείμενο των υποθέσεων

68 Ανταγωνισμός

43 Γεωργία

22 Δημόσιες συμβάσεις

162 Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων

219 Κρατικές ενισχύσεις

127 Οικονομική και νομισματική πολιτική

8 Περιβάλλον

60 Περιοριστικά μέτρα

322 Πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία

30 Πρόσβαση στα έγγραφα

ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΡΑΣΗΣ

3

A | ΟΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η σχέση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα εθνικά δικαστήρια και με τους Ευρωπαίους πολίτες δεν περιορίζεται μόνο στις ένδικες διαδικασίες, αλλά τροφοδοτείται κάθε χρόνο μέσα από πληθώρα επαφών.

Από την άποψη αυτή, το 2018 ήταν πλούσιο σε συναντήσεις και συζητήσεις, οι οποίες συντελούν τόσο στην ευρύτερη διάδοση του δικαίου και της νομολογίας της Ένωσης όσο και στην πληρέστερη κατανόησή τους.

13

Απριλίου

ΤΕΛΙΚΟΣ ΤΟΥ
«EUROPEAN LAW
MOOT COURT
COMPETITION»

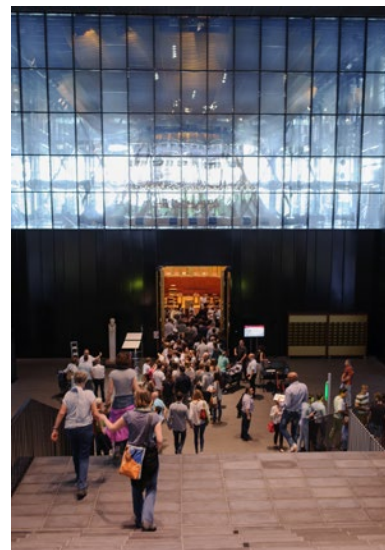

Ο European Law Moot Court Competition, που διοργανώνεται εδώ και περίπου 30 χρόνια από την European Law Moot Court Society, είναι ένας διαγωνισμός ρητορικής ο οποίος σκοπό έχει να συμβάλει στην εμπέδωση του δικαίου της Ένωσης από τους φοιτητές της νομικής. Θεωρείται ένας από τους διαγωνισμούς με το μεγαλύτερο κύρος παγκοσμίως στο είδος του, και ο τελικός του διεξάγεται κάθε χρόνο στο Δικαστήριο, όπου ομάδες αποτελούμενες από σπουδαστές από όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης, αλλά και από τις Ηνωμένες Πολιτείες, διαγωνίζονται σε αγορεύσεις ενώπιον μελών του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, τα οποία αναλαμβάνουν τον ρόλο των κριτών. Νικήτρια του διαγωνισμού για το 2018 ήταν η ομάδα του **Κολεγίου της Ευρώπης (Μπριζ, Βέλγιο)**. Τα βραβεία «καλύτερου γενικού εισαγγελέα» και «καλύτερου εκπροσώπου της Επιτροπής» απέσπασαν, αντιστοίχως, ο Tychou Tijl Eggenhuizen από το **Πανεπιστήμιο του Μάαστριχτ** (Κάτω Χώρες) και η Federica Velli από το **Πανεπιστήμιο της Χάγης** (Κάτω Χώρες).

5 Μαΐου

—
**ΗΜΕΡΑ ΜΕ
«ΑΝΟΙΧΤΕΣ
ΠΟΡΤΕΣ» ΣΤΟ
ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ**

Με αφορμή την Ημέρα της Ευρώπης, η οποία γιορτάζεται στις 9 Μαΐου σε όλα τα κράτη μέλη σε ανάμνηση της διακήρυξης του Γάλλου υπουργού Robert Schuman στις 9 Μαΐου 1950, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διοργανώνει μια ημέρα με «ανοιχτές πόρτες». Στην εκδήλωση αυτή συμμετέχουν ενεργά ως εθελοντές περισσότεροι από 180 υπάλληλοι του Δικαστηρίου, οι οποίοι υποδέχονται, ενημερώνουν και ξεναγούν τους επισκέπτες σε φιλική ατμόσφαιρα, ακολουθώντας μια διαδρομή με επεξηγηματικές πληροφορίες που παρέχονται σε διάφορες γλώσσες. Η ημέρα αυτή δίνει τη δυνατότητα στους πολίτες να γνωρίσουν καλύτερα το θεσμικό όργανο, να μάθουν για την αποστολή και τη λειτουργία του, αλλά και να ανακαλύψουν την αρχιτεκτονική ή ακόμη τα έργα τέχνης τα οποία φιλοξενεί, κατόπιν δανεισμού από τα κράτη μέλη, προσφέροντας μια στέγη όπου μπορούν να λάμψουν οι καλλιτεχνικές και πολιτιστικές παραδόσεις της Ευρώπης. Φέτος η ημέρα με «ανοιχτές πόρτες» διοργανώθηκε από κοινού από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ). Το Δικαστήριο προσέλκυσε περισσότερους από **2 200 επισκέπτες**, που είχαν την ευκαιρία να συναντήσουν τον Πρόεδρο K. Lenaerts, ο οποίος απάντησε στις ερωτήσεις τους.

23 έως 26 Μαΐου

—
**ΣΥΝΕΔΡΙΟ
FIDE**

Η Διεθνής Ομοσπονδία για το Ευρωπαϊκό Δίκαιο (FIDE), η οποία ιδρύθηκε το 1961 από τις εθνικές ενώσεις ευρωπαϊκού δικαίου των έξι ιδρυτικών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο), περιλαμβάνει πλέον τις ενώσεις ευρωπαϊκού δικαίου όλων των κρατών μελών, των υποψηφίων προς ένταξη στην Ένωση χωρών, καθώς και της Νορβηγίας και της Ελβετίας. Το συνέδριο της FIDE, που πραγματοποιείται κάθε δύο χρόνια, θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα, και με το μεγαλύτερο κύρος, συνέδρια σχετικά με το δίκαιο της Ένωσης. Συμμετέχουν 500 περίπου νομικοί, γεγονός που παρέχει σε εγνωσμένης

αξίας εκπροσώπους του ακαδημαϊκού κόσμου τη δυνατότητα να συναντήσουν δικαστές και γενικούς εισαγγελέις του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου, δικαστές των εθνικών ανώτατων και άλλων δικαστηρίων, υπαλλήλους των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και των εθνικών υπουργείων, καθώς και δικηγόρους. Φέτος το 28ο συνέδριο της FIDE, που οργανώθηκε στο Εστορίλ (Πορτογαλία), επικεντρώθηκε σε τρία σημαντικά θέματα: στην εσωτερική αγορά και την ψηφιακή οικονομία· στη φορολογία, τις κρατικές ενισχύσεις και τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού· και στην εξωτερική διάσταση των πολιτικών της Ένωσης.

4

Οκτωβρίου

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η βιβλιοθήκη του Δικαστηρίου αποτελεί σημείο αναφοράς για το δίκαιο της Ένωσης. Οργανώθηκε ημέρα μελέτης κατά την οποία συγκεντρώθηκαν εκατό περίπου υπεύθυνοι βιβλιοθηκών των δικαστηρίων του Δικαστικού Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευρωπαϊκών νομικών βιβλιοθηκών και άλλων θεσμικών οργάνων και οργανισμών για* να συζητήσουν τις

προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες νομικές βιβλιοθήκες, ιδίως όσον αφορά την ψηφιοποίηση και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η εκδήλωση αυτή αποτέλεσε την αφετηρία για να δρομολογηθεί η συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες, προκειμένου να διευρυνθεί το φάσμα των τεκμηρίων που μπορούν να συμβουλευτούν οι χρήστες.

18

έως

20

Νοεμβρίου

FORUM ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Κάθε χρόνο, με την ευκαιρία του Forum που οργανώνει το Δικαστήριο, έρχονται σε επαφή δικαστές διαφόρων δικαστηρίων των κρατών μελών προκειμένου να ανταλλάξουν απόψεις για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης. Σκοπός της εκδήλωσης αυτής, που οργανώθηκε πρώτη φορά το 1968, είναι να ενισχύσει τον δικαστικό διάλογο του Δικαστηρίου με τους εθνικούς δικαστές, ιδίως στο πλαίσιο των αιτήσεων προδικαστικής απόφασης, αλλά και να προαγάγει τη διάδοση και την ομοιόμορφη εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, αφού οι εθνικοί δικαστές είναι οι πρώτοι οι οποίοι καλούνται να εφαρμόσουν τις διατάξεις

του στις διαφορές που πρέπει να επιλύσουν. Φέτος 155 εθνικοί δικαστές συμμετείχαν στο Forum και αντάλλαξαν απόψεις με τα μέλη του Δικαστηρίου σχετικά με τη διαδικασία έκδοσης προδικαστικής απόφασης, τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, το άσυλο και τη μετανάστευση, τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, την καταπολέμηση των καταχρήσεων (στους τομείς του φορολογικού δικαίου, του δικαίου προστασίας των καταναλωτών και της απόσπασης εργαζομένων) και τις τελευταίες εξελίξεις στη νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου.

ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης σύσφιξης των σχέσεων μεταξύ του Δικαστηρίου, των άλλων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, των διεθνών δικαστηρίων καθώς και των οργάνων και των δικαστηρίων των κρατών μελών της Ένωσης, **το Δικαστήριο** υποδέχθηκε το 2018 τη Margrethe Vestager, Επίτροπο αρμόδια για την πολιτική ανταγωνισμού, τη Věra Jourová, Επίτροπο αρμόδια για τη δικαιοσύνη, τους καταναλωτές και την ισότητα των φύλων, τον Tiemo Wölken και τη Monika Hohlmeyer, μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και αντιπροσωπίες της «European Federation of Energy Law Associations» (EFELA), του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικηγορικών Συλλόγων των Ανώτατων Δικαστηρίων.

Το Δικαστήριο δέχτηκε επίσης επισκέψεις από τον Seamus Woulfe SC, Γενικό Εισαγγελέα της Ιρλανδίας, τον Bruno Laassre, Αντιπρόεδρο του γαλλικού Συμβουλίου της Επικρατείας, τον Frédéric Van Leeuw, ομοσπονδιακό εισαγγελέα του Βασιλείου του Βελγίου, και τον François Molins, εισαγγελέα Παρισίων, καθώς και αντιπροσωπίες δικαστών ανώτατων δικαστηρίων και νομικών από την Πολωνία, από το Ανώτατο Δικαστήριο της Φινλανδίας, από το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας και από το Συνταγματικό Δικαστήριο και το Ανώτατο Δικαστήριο της Κροατίας.

Επιπλέον, το Δικαστήριο επισκέφθηκαν αντιπροσωπίες του Φλαμανδικού Κοινοβουλίου και της Γερμανόφωνης Κοινότητας του Βελγίου, της Berliner Abgefordnathaus (Βουλής του Βερολίνου), της Statsrevisoren (Επιτροπής Δημόσιων Λογαριασμών) από τη Δανία, καθώς και αντιπροσωπίες των Επιτροπών Ελέγχου και Εξωτερικών Υποθέσεων του Λιθουανικού Κοινοβουλίου.

Τέλος, το Δικαστήριο δέχθηκε επισκέψεις από διάφορες προσωπικότητες των κρατών μελών, όπως από την Αυτού Εξοχήτητα Xavier Bettel (βλ. φωτογραφία), Πρωθυπουργό

και Υπουργό Επικρατείας του Λουξεμβούργου, την Αυτού Εξοχήτητα Andrej Plenković, Πρωθυπουργό της Κροατίας, την Katarina Barley (βλ. φωτογραφία), ομοσπονδιακή Υπουργό Δικαιοσύνης και Προστασίας Καταναλωτών της Γερμανίας, τον Dražen Bošnjaković, Υπουργό Δικαιοσύνης της Κροατίας, και την Tsetska Tsacheva, Υπουργό Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας.

Το 2018 **αντιπροσωπίες του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης** επισκέφθηκαν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο, το Ανώτερο Δικαστήριο του Λουξεμβούργου, τη Sechser-Treffen, διάσκεψη των έξι γερμανόφωνων συνταγματικών δικαστηρίων στην Καρλσρούη (Γερμανία), το Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου και το γαλλικό Συμβούλιο της Επικρατείας. Επισκέφθηκαν επίσης τη Σουηδία για να συναντήσουν τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου, του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, του Εφετείου Svea και του Διοικητικού Εφετείου Στοκχόλμης. Κατά την επίσκεψη αυτή, η αντιπροσωπία του Δικαστηρίου συναντήθηκε επίσης με τον Justitiekanslern (Συνήγορο του Πολίτη), καθώς και με τους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Εσωτερικών Υποθέσεων, Εξωτερικών Υποθέσεων, καθώς και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Εμπορίου.

Το Γενικό Δικαστήριο επισκέφθηκαν το 2018 αντιπροσωπίες του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δικαστών από τη Σκωτία, καθώς και του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO).

Αντιπροσωπία του Γενικού Δικαστηρίου επισκέφθηκε επίσης το EUIPO στο Αλικάντε (Ισπανία) στο πλαίσιο της ετήσιας διάσκεψης «IP Case Law Conference», σχετικά με τα ουσιαστικά και διαδικαστικά ζητήματα σε διαφορές εμπορικών σημάτων, σχεδίων και υποδειγμάτων.

ΣΥΝΕΧΗΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

- Διατήρηση της επικοινωνίας με τα δικαστήρια των κρατών μελών

Το Δικαστήριο συνάντησε περισσότερους από

2 400

εθνικούς δικαστές

- φιλοξενία εθνικών δικαστών επ' ευκαιρία είτε του ετήσιου Forum είτε εξαμήνιας ή δεκάμηνης πρακτικής άσκησης στο γραφείο ενός μέλους
- διοργάνωση σεμιναρίων στο Δικαστήριο
- διαλέξεις σε εθνικούς δικαστές στο πλαίσιο ευρωπαϊκών δικαστικών ενώσεων ή δικτύων
- συμμετοχή στις τελετές για την έναρξη του δικαστικού έτους των ανώτατων και ανώτερων εθνικών δικαστηρίων, και συναντήσεις με τους Προέδρους ή τους Αντιπροέδρους των ανώτατων ευρωπαϊκών δικαστηρίων

- Προώθηση της εφαρμογής και της κατανόησης του δικαίου της Ένωσης

705

ομάδες επισκεπτών

παρακολούθησαν παρουσιάσεις για τις επ' ακροατηρίου συζητήσεις στις οποίες παρευρέθηκαν ή για τη λειτουργία των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης

από τις οποίες

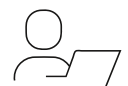
197

ήταν ομάδες επαγγελματιών του νομικού κλάδου

συνολικά **3 825** άτομα

303

νομικοί έκαναν πρακτική άσκηση

453

εξωτερικοί χρήστες

φοιτητές, ερευνητές και καθηγητές αναζήτησαν υλικό στη βιβλιοθήκη του θεσμικού οργάνου

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΤΕΡΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

19 493

ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ

από τους
οποίους
οι

2 233

στις
«ανοιχτές
πόρτες»

207

ανακοινωθέντα Τύπου

συνολικά,

2 259

σε όλες τις
γλώσσες

Κάθε ανακοινωθέν Τύπου μεταφράζεται σε περισσότερες γλώσσες προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο των δημοσιογράφων στα κράτη μέλη. Τα ανακοινωθέντα αυτά είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο curia.europa.eu

490

tweet από τους
λογαριασμούς Twitter του
Δικαστηρίου,

το οποίο
έχει
περισσό-
τερους από

61 500

ακολούθους

112

αιτήσεις πρόσβασης
σε διοικητικά έγγραφα και
στα ιστορικά αρχεία
του θεσμικού οργάνου

Περίπου

43 000

αιτήσεις παροχής πληροφοριών
καθ' όλη τη διάρκεια του 2018

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΕΠΙΣΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

29

επίσημες επισκέψεις

3

πανηγυρικές
συνεδριάσεις

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

4

Ο Γραμματέας του Δικαστηρίου διευθύνει, υπό την εποπτεία του Προέδρου, τις διοικητικές υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου ως γενικός προϊστάμενός τους.

Επιβεβαιώνει τον ζήλο με τον οποίο εργάστηκαν οι υπηρεσίες αυτές για τη στήριξη του δικαιοδοτικού έργου.

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ: ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το 2018 χαρακτηρίστηκε από τη ριζική αναδιοργάνωση της διοικητικής δομής του θεσμικού οργάνου (βλ. πλαίσιο), η οποία του έδωσε τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στη διττή πρόκληση που προέκυψε αφενός από τις περικοπές των θέσεων εργασίας που επιβλήθηκαν στα θεσμικά όργανα, και είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση κατά 6,5 % του προσωπικού την περίοδο 2013-2017, και αφετέρου από την αύξηση του φόρτου εργασίας των δικαιοδοτικών οργάνων και, συνεπώς, των υπηρεσιών που παρέχουν συνδρομή σε αυτά.

Η νέα αυτή οργάνωση συνέβαλε στη δημιουργία **νέων συνεργειών μεταξύ των υπηρεσιών** και στον εξορθολογισμό της ροής εργασίας, αλλά και στην τόνωση των αμοιβαίων προσπαθειών σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, και μάλιστα σε μια συγκυρία όπου το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο ανάγκασε όλες τις υπηρεσίες να αναστοχαστούν σε βάθος πάνω στις μεθόδους εργασίας τους (για παράδειγμα, λόγω της έναρξης ισχύος του νέου κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή του νέου δημοσιονομικού κανονισμού για τα θεσμικά όργανα).

Η νέα διοικητική δομή του θεσμικού οργάνου, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2018, βασίζεται σε τρεις κύριους άξονες:

- την προώθηση της συντονισμένης και αποτελεσματικής χρήσης των ανθρώπινων και υλικών πόρων του θεσμικού οργάνου, καθήκον που ανατίθεται στη Γενική Διεύθυνση Διοίκησης, η οποία περιλαμβάνει πλέον τις διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοίκησης Προσωπικού, Προϋπολογισμού και Οικονομικών, καθώς και Κτιρίων και Ασφάλειας·
- τη εξασφάλιση ορθολογικής διαχείρισης, αλλά και την προώθηση και προώθηση της νομικής πολυγλωσσίας, με τη δρομολόγηση μιας πραγματικής «Πρωτοβουλίας για την Πολυγλωσσία» υπό την αιγίδα της νέας Γενικής Διεύθυνσης Πολυγλωσσίας, η οποία περιλαμβάνει τις υπηρεσίες διερμηνείας και νομικής μετάφρασης (βλ. σ. 61)·
- τη διασφάλιση της διατήρησης, της ανταλλαγής και της διαρθρωμένης διάδοσης της πληροφορίας, υπό τη διττή θεσμική και δικαιοδοτική τους διάσταση, υπό την εποπτεία της νέας Γενικής Διεύθυνσης Πληροφόρησης (η οποία αποτελείται από τις Διευθύνσεις Βιβλιοθήκης, Τεχνολογιών Πληροφορίας, καθώς και Επικοινωνίας).

Οι αλλαγές αυτές ώθησαν επίσης τις διοικητικές υπηρεσίες να επανεξετάσουν κατά πόσον είναι **επαρκείς** οι υπηρεσίες που παρέχουν υπό το πρίσμα των προσδοκιών των ευρωπαϊκών δικαστηρίων και των Ευρωπαϊκών επαγγελματιών και πολιτών. Ειδικότερα, εξετάστηκαν διεξοδικά το έργο που παράγεται από την υπηρεσία έρευνας και τεκμηρίωσης του θεσμικού οργάνου για τη στήριξη του δικαιοδοτικού έργου, αλλά και οι εργασίες ανάλυσης, ευρετηρίασης και διάδοσης της νομολογίας, απευθυνόμενες ιδίως στους επαγγελματίες του νομικού κλάδου και στον ακαδημαϊκό κόσμο. Επίσης, για να ανταποκριθεί καλύτερα στις προσδοκίες των δικαστών και των εκπροσώπων των διαδίκων, το θεσμικό όργανο συνεχίζει να εργάζεται προς την κατεύθυνση της απουλοποίησης της ροής των εγγράφων σε διαδικαστικά πλαίσια, ιδίως μέσω της εφαρμογής e-Curia (βλ. σ. 60). Τέλος, για να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανησυχίες των πολιτών, το Δικαστήριο τροποποίησε την πολιτική του περί δημοσιεύσεων, στο διαδίκτυο, ορισμένων δικαστικών εγγράφων, προκειμένου να ενισχύσει την προστασία των δεδομένων των προσώπων που σχετίζονται με τις προδικαστικές παραπομπές.

Οι υπηρεσίες συμμετέχουν επιπλέον σε ένα ευρύ πρόγραμμα **εκσυγχρονισμού των τεχνικών εργαλείων τους**, προς την κατεύθυνση μιας μεγαλύτερης ενσωμάτωσής τους στη ροή εργασίας και μιας εντονότερης οριζόντιας προσέγγισης. Η έναρξη της εφαρμογής ενός προγράμματος πληροφορικής για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υποθέσεων και, συγχρόνως, ενός σχεδίου διαχείρισης του διοικητικού συστήματος τεκμηρίωσης είναι δύο μείζονα παραδείγματα, στον δικαστικό και τον διοικητικό τομέα.

Η αναδιοργάνωση αυτή συνοδεύεται, τέλος, από μια **εξέλιξη στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού**, που αποσκοπεί στην ενίσχυση μιας ολιστικής προσέγγισης και του διαμοιρασμού των γνώσεων και των πληροφοριών, αλλά και σε μεγαλύτερη ισότητα στην επαγγελματική ανέλιξη. Η προσφερόμενη σε μεγαλύτερο βαθμό κατάρτιση σε θέματα διοίκησης και διαχείρισης, οι δοκιμές που έγιναν σχετικά με την παρακολούθηση της εργασίας άλλων υπηρεσιών (job shadowing), η μεγαλύτερη διάχυση αρμοδιοτήτων ή ακόμη και η προσοχή που δίνεται στην πρόσβαση των γυναικών σε θέσεις ανώτερων στελεχών αποτελούν όψεις ενός έργου υπό εξέλιξη το οποίο αντικατοπτρίζει το σχέδιο στο οποίο καλούνται να συμμετάσχουν οι μόνιμοι και λοιποί υπάλληλοι του Δικαστηρίου.

Επιδιώκοντας συνεχώς την αποτελεσματικότητα, το θεσμικό όργανο, ωστόσο, δεν επανεξέτασε απλώς τη διοικητική διάρθρωσή του και τη λειτουργία των υπηρεσιών του. Επέλεξε επίσης να ενισχύσει τη **συνεργασία του με τον έξω κόσμο**, προκειμένου να προωθήσει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, καθώς και τις ανταλλαγές απόψεων με τους ομολόγους του.

Η δημιουργία του **Δικαστικού Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (ΕΔΔ) μεταξύ των συνταγματικών και των ανώτατων δικαστηρίων των 28 κρατών μελών και του Δικαστηρίου, σε συνδυασμό με τη δρομολόγηση μιας συνεργατικής πλατφόρμας μεταξύ των μελών του τον Ιανουάριο του 2018, αποτελεί σημαντικό μηχανισμό συνεργασίας υπέρ της ποιοτικής και ταχείας απονομής της δικαιοσύνης. Παρέχει στα μέλη του δικτύου την ευκαιρία να διερευνήσουν νέες δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των ομολόγων υπηρεσιών τους, να διευκολύνουν τις δραστηριότητες αμοιβαίας παρακολούθησης ή να συμπράξουν σε έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως η νομική έρευνα.

Ένα άλλο παράδειγμα επιτυχούς συνεργασίας για τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται τόσο στους εσωτερικούς όσο και στους εξωτερικούς χρήστες είναι το έργο που επιτελείται μαζί με τις **ευρωπαϊκές νομικές βιβλιοθήκες** κατόπιν πρωτοβουλίας της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης του Δικαστηρίου, η οποία διοργάνωσε μια μεγάλη ημερίδα τον Οκτώβριο του 2018 αφιερωμένη στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υπηρεσίες τεκμηρίωσης και οι νομικές βιβλιοθήκες, παρέχει δε τη δυνατότητα να εξεταστούν για το μέλλον νέα πεδία συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών που υποστηρίζουν τη δικαστική δραστηριότητα.

Με αυτόν τον τρόπο, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διευρύνει τον δικαστικό διάλογο που προβλέπεται στις Συνθήκες προσθέτοντας τη διάσταση ενός θεσμικού και διοικητικού διαλόγου, ο οποίος του παρέχει τη δυνατότητα να εμβαθύνει τις προνομιακές σχέσεις που διατηρεί με τα εθνικά δικαστήρια, αλλά και να επιβεβαιώσει την εδραίωση της ευρωπαϊκής δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένων των πλέον λειτουργικών πτυχών της, στις παραδόσεις και τις πρακτικές των κρατών μελών.

Alfredo Calot Escobar
Γραμματέας

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

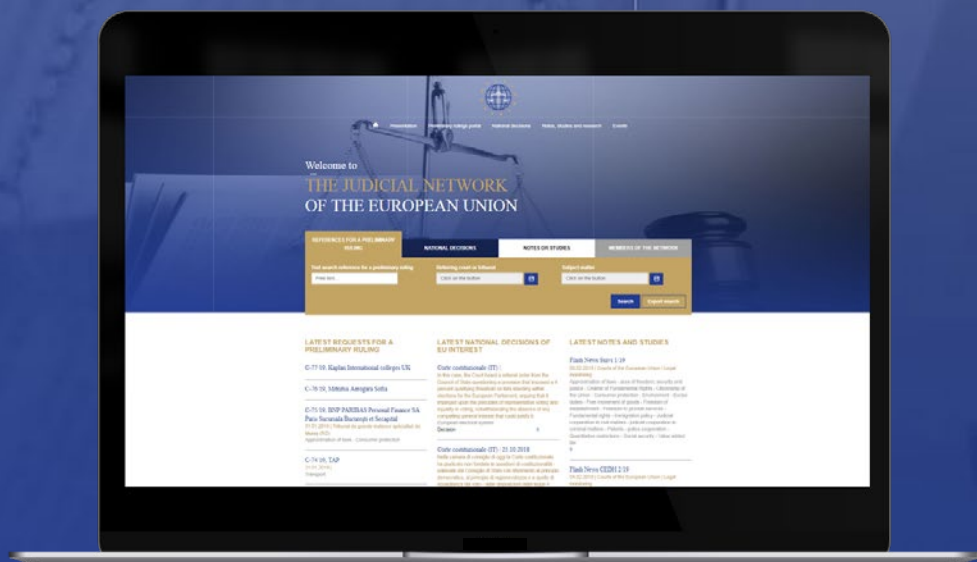
Το Δικαστικό Δίκτυο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του Προέδρου του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των προέδρων των συνταγματικών και ανώτατων δικαστηρίων των 28 κρατών μελών επί ευκαιρία της 60ής επετείου των Συνθηκών της Ρώμης το 2017.

Το Δίκτυο αυτό είναι αποτέλεσμα της κοινής βούλησης των 72 ανώτατων δικαστηρίων των 28 κρατών μελών και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των εθνικών δικαστών –ως δικαστών γενικής δικαιοδοσίας του δικαίου της Ένωσης– και των δικαστών του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι διασφαλίζουν την ομοιομορφη ερμηνεία του, στο πλαίσιο ενός διαλόγου προς όφελος της ποιότητας της δικαιοσύνης και της προστασίας των δικαιωμάτων των Ευρωπαίων πολιτών.

Η πρώτη ενέργεια του δικτύου αυτού ήταν, ήδη από τον Ιανουάριο του 2018, δηλαδή λιγότερο από ένα έτος μετά την έναρξη λειτουργίας του, η δημιουργία μιας συνεργατικής πλατφόρμας διαθέσιμη σε όλες τις γλώσσες της Ένωσης, στην οποία συγκεντρώνονται οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν από τους δικαστές του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους εθνικούς δικαστές στο πλαίσιο των δικαστικών δραστηριοτήτων τους.

Επομένως, οι εθνικοί δικαστές μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα εργαλείο που τους παρέχει τη δυνατότητα να καταστήσουν διαθέσιμες στους ομολόγους τους τη νομολογία και τις εργασίες τους στον τομέα της έρευνας και ανάλυσης, με σκοπό την ανταλλαγή γνώσεων και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας. Το Δίκτυο αυτό αποτελεί επίσης έκφραση της επιθυμίας να ενισχυθεί η κατανόηση των εθνικών νομικών συστημάτων, υπό το πρίσμα μιας γόνιμης αλληλεπίδρασης που λειτουργεί προς όφελος μιας κοινής δικαιοσύνης η οποία σέβεται τόσο τις ευρωπαϊκές, όσο και τις εθνικές παραδόσεις.

Η πλατφόρμα του Δικτύου διαθέτει σήμερα περισσότερους από 2 000 χρήστες από τα συνταγματικά και ανώτατα δικαστήρια των κρατών μελών. Λόγω της επιτυχίας της και λαμβάνοντας υπόψη τον πλούτο των εγγράφων στον ιστότοπο αυτό, το Δικαστήριο εξετάζει τώρα το ενδεχόμενο να επιτρέψει στο ευρύ κοινό και, ως εκ τούτου, σε όλους τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου την πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα που ενδέχεται να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τη δραστηριότητά τους. Αυτό θα γίνει μέχρι το τέλος του 2019.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Σε ένα περιβάλλον όπου η τεχνολογική πρόοδος, τα μεγάλα δεδομένα (big data) και η γενικευμένη χρήση του διαδικτύου αποτελούν προκλήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, αποτέλεσε σταθμό για το 2018, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, η έναρξη εφαρμογής του νέου ρυθμιστικού πλαισίου το οποίο ενισχύει την προστασία των πολιτών, ιδίως με την καθιέρωση ορισμένων αρχών που είχαν αρχικά αναγνωριστεί από το Δικαστήριο στη νομολογία του.

Προκειμένου να συμβαδίσει με τις εξελίξεις αυτές, το Δικαστήριο υιοθέτησε νέες κατευθυντήριες γραμμές το 2018, οι οποίες ενισχύουν την προστασία των πολιτών στο πλαίσιο των δημοσιεύσεων σχετικά με τις προδικαστικές υποθέσεις που υποβάλλονται στην κρίση του. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο αποφάσισε να αντικαταστήσει τα ονόματα των φυσικών προσώπων που εμπλέκονται στις υποθέσεις αυτές με αρχικά, τόσο στην ίδια την ονομασία της υπόθεσης όσο και στα έγγραφα που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο (χρονοδιάγραμμα υποθέσεων, προτάσεις γενικών εισαγγελιών, αποφάσεις, ανακοινωθέντα Τύπου κ.λπ.). Το Δικαστήριο μεριμνά επίσης για την απαλοιφή κάθε στοιχείου που μπορεί να επιτρέψει την εκ νέου ταυτοποίηση των προσώπων αυτών. Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται κατ' αρχήν για όλες τις προδικαστικές υποθέσεις που εισήχθησαν από την 1 Ιουλίου 2018 και εξής, εκτός αν οι ιδιαιτερότητες της υπόθεσης επιβάλλουν διαφορετική προσέγγιση.

Προκειμένου να διασφαλιστεί συγχρόνως και η τήρηση της αρχής της δημοσιότητας της δικαιοσύνης, τα μέτρα αυτά δεν επηρεάζουν ούτε τη συνήθη εκδίκαση των υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου ούτε την πορεία της διαδικασίας (ιδίως τις επ' ακροατηρίου συζητήσεις).

Με τον τρόπο αυτόν, το Δικαστήριο συμβάλλει, από κοινού με τα κράτη μέλη που έχουν ήδη προσαρμόσει τα νομικά τους συστήματα, στην ενίσχυση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των πολιτών σε ό,τι αφορά τα δικαστικά έγγραφα που δημοσιεύει στο διαδίκτυο.

«E-CURIA»: Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Η εφαρμογή e-Curia είναι πλατφόρμα που βασίζεται στις τεχνολογίες του διαδικτύου και χρησιμοποιείται από το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο. Παρέχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης και επίδοσης των διαδικαστικών εγγράφων. Η λειτουργία της εφαρμογής e-Curia ήταν από την έναρξή της, το 2011, ιδιαίτερα επιτυχής: ο αριθμός των κατόχων λογαριασμών πρόσβασης και το ποσοστό των καταθέσεων που πραγματοποιούνται μέσω αυτής αυξάνονται συνεχώς. Από την 1 Δεκεμβρίου 2018, το 100 % των καταθέσεων ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου γίνεται μέσω της εφαρμογής e-Curia.

Τα θετικά σχόλια εκ μέρους των χρηστών (δικηγόρων και εκπροσώπων των διαδίκων), η βελτίωση της αποτελεσματικότητας που προκύπτει από την αμεσότητα της ηλεκτρονικής επικοινωνίας και η κατάργηση της χρήσης μικτών μορφοτύπων (έντυπη και ψηφιακή μορφή) αποτέλεσαν για το Γενικό Δικαστήριο κίνητρο για να συνεχίσει τη διαδικασία αποϋλοποίησης των διαδικασιών του.

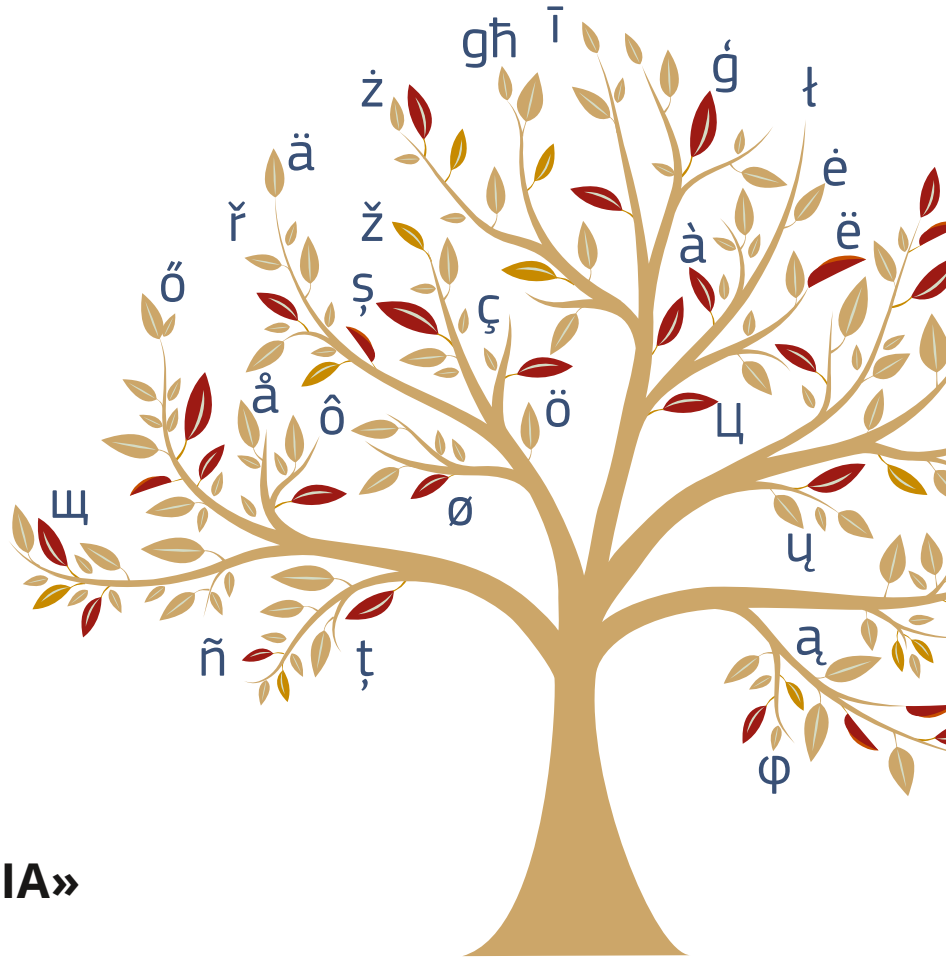
Έτσι, με τις τροποποιήσεις του Κανονισμού Διαδικασίας του τον Ιούλιο του 2018 και την έκδοση νέας απόφασης για την κατάθεση και την επίδοση των διαδικαστικών εγγράφων, η εφαρμογή e-Curia κατέστη, για το Γενικό Δικαστήριο, ο μόνος τρόπος ανταλλαγής δικαστικών εγγράφων με τους διαδίκους από την 1η Δεκεμβρίου 2018.

Η εξέλιξη αυτή αφορά όλους τους διαδίκους (προσφεύγοντες, ενάγοντες, καθών, εναγομένους και παρεμβαίνοντες) και όλα τα είδη διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των επειγουσών διαδικασιών. Ορισμένες εξαιρέσεις εξακολουθούν να υφίστανται, προκειμένου να τηρείται η αρχή της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, ιδίως όταν είναι τεχνικά αδύνατο να χρησιμοποιηθεί η εφαρμογή ή όταν το πρόσωπο που αιτείται δικαστική αρωγή δεν εκπροσωπείται από δικηγόρο.

Η σημαντική αυτή μεταρρύθμιση για το Γενικό Δικαστήριο είναι επωφελής τόσο για την απονομή της δικαιοσύνης –επειδή συμβάλλει στον εξορθολογισμό της διαχείρισης των υποθέσεων–, όσο και για τους διαδίκους, αλλά και για το περιβάλλον.

Η εφαρμογή e-Curia προσφέρεται δωρεάν στους χρήστες και παρέχει τη δυνατότητα ανταλλαγής εγγράφων σε 24ωρη βάση και 7 ημέρες την εβδομάδα. Με την εφαρμογή αυτή αποφεύγεται η αποστολή στο Λουξεμβούργο εγγράφων σε έντυπη μορφή συνοδευόμενων από σειρά επικυρωμένων αντιγράφων, και με τον τρόπο αυτό μειώνονται οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (βλ. σ. 64-65).

Η «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑ»

Από τις αρχές του 2018, με την ευκαιρία της 60ής επετείου του κανονισμού 1/58 περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, το Δικαστήριο έθεσε σε εφαρμογή μια νέα προσέγγιση για την προώθηση της πολυγλωσσίας με την ονομασία «Πρωτοβουλία για την Πολυγλωσσία». Η πρωτοβουλία αυτή συνίσταται στον σχεδιασμό και την πραγματοποίηση διαφόρων δράσεων με σκοπό την κατανόηση και την υπεράσπιση της πολυγλωσσίας επί νομικών ζητημάτων. Οι δράσεις αυτές εντάσσονται σε μια ενεργητική, ευρεία και βιώσιμη επικοινωνιακή προσέγγιση, που συνδέει τη Γενική Διεύθυνση Πολυγλωσσίας (ΓΔΠ) με διάφορες υπηρεσίες του Δικαστηρίου.

Για το Δικαστήριο, ως θεσμικό όργανο που είναι υπεύθυνο για τη διασφάλιση της τήρησης του **δικαίου της Ένωσης** –του οποίου η ερμηνεία και η εφαρμογή είναι εξ ορισμού πολυγλωσσικές-, η πολυγλωσσία αποτελεί θεμελιώδη απαίτηση όσον αφορά το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, και απαραίτητο φορέα διάδοσης της νομολογίας του ως πηγής δικαίου.

Το γλωσσικό καθεστώς του Δικαστηρίου παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που δεν υφίστανται σε κανένα άλλο δικαιοδοτικό όργανο: δεδομένου ότι καθεμία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (24) μπορεί να είναι γλώσσα διαδικασίας, το Δικαστήριο οφείλει να επικοινωνεί με τους διαδίκους στη γλώσσα τους και να εξασφαλίζει τη διάδοση της νομολογίας του στις επίσημες γλώσσες της Ένωσης, ιδίως λόγω **της άμεσης εφαρμογής και της υπεροχής** της όσον αφορά τις προδικαστικές παραπομπές. Ο σεβασμός αυτής της πλήρους πολυγλωσσίας προϋποθέτει τη διαχείριση 552 γλωσσικών συνδυασμών!

Για να φέρει καλύτερα σε πέρας την αποστολή του, το Δικαστήριο αποφάσισε να συνενώσει, από την 1 Ιανουαρίου 2018, τους δύο πυλώνες της γλωσσικής του υπηρεσίας, δηλαδή τη διερμηνεία και τη νομική μετάφραση, σε μια Γενική Διεύθυνση Πολυγλωσσίας. Η διοικητική αυτή αναδιάρθρωση αποσκοπεί στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της προβολής

Το δίκαιο της Ένωσης δεν είναι ούτε διεθνές ούτε αλλοδαπό αλλά αποτελεί μέρος του εθνικού δικαίου των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις για τους πολίτες κάθε κράτους μέλους, οι οποίοι πρέπει να τα γνωρίζουν και να διεκδικούν την προστασία τους στη δική τους γλώσσα.

της γλωσσικής υπηρεσίας και συνοδεύεται από διάφορες ενέργειες για την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση σε σχέση με την πολυγλωσσία ως μέρος της καθημερινότητας του Δικαστηρίου, με σκοπό τη μελλοντική διαφύλαξή της.

Η «Πρωτοβουλία για την Πολυγλωσσία» έχει ήδη οδηγήσει στην πραγματοποίηση, το 2018, μιας καλλιτεχνικής δημιουργίας για την πολυγλωσσία στο Δικαστήριο, η οποία παρουσιάζει το έργο γλωσσομαθών νομικών και διερμηνέων στο πλαίσιο επ' ακροατηρίου συζητήσεων, συσκέψεων ή νομικών εργαστηρίων. Το έργο –το οποίο συνίσταται σε προβολές σε διάφορες οθόνες, καθεμία από τις οποίες παρουσιάζει μία θεματική– εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο του 2019 στο «Haus der Kulturen der Welt» («Σπίτι των πολιτισμών του κόσμου») στο Βερολίνο, όπου και ακολούθησε σχετική ομιλία-συζήτηση.

Η «Πρωτοβουλία για την Πολυγλωσσία» είναι διαρκής και περιλαμβάνει, μεταξύ των δράσεων που προβλέπονται για το 2019, ένα σχέδιο έργου για την πολυγλωσσία και τη λειτουργία της στο Δικαστήριο.

Καθώς το 2019 αναμένεται πλούσιο σε εξελίξεις σε ό,τι αφορά την πολυγλωσσία, ιδίως σε επίπεδο νέων τεχνολογιών, η πρωτοβουλία αυτή παρέχει τη δυνατότητα να υπενθυμίσουμε στους εθνικούς θεσμούς και σε όλους τους πολίτες της Ένωσης ότι η πολυγλωσσία, περισσότερο από ιδανικό ή ανάγκη, αποτελεί πρωτίστως ένα πλεονέκτημα για την Ευρωπαϊκή Ένωση που χαρακτηρίζεται από πολιτισμική και νομική πολυμορφία και, κυρίως, το μέσο με το οποίο διατηρεί τη στενότερη δυνατή επαφή με τους πολίτες της.

Άμεσο αποτέλεσμα ή άμεση εφαρμογή

Το δίκαιο της Ένωσης εφαρμόζεται στο έδαφος των κρατών μελών: στις αρχές των κρατών μελών εναπόκειται να διασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή του. Συνεπώς, αν μια διαφορά αφορά διάταξη του δικαίου της Ένωσης, το εθνικό δικαστήριο όχι μόνο μπορεί να την εφαρμόσει, αλλά οφείλει και να το πράξει αυτεπαγγέλτως για να προστατεύσει τα δικαιώματα που οι πολίτες και οι επιχειρήσεις αντλούν από το δίκαιο αυτό.

Η υπεροχή

Τα κράτη μέλη αποφάσισαν να μοιραστούν ορισμένες από τις αρμοδιότητές τους σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ του εθνικού δικαίου και του δικαίου της Ένωσης, το δίκαιο της Ένωσης υπερέχει και η εθνική νομοθεσία που αντιβαίνει σε αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη.

B | ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ, ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΤΟ TWITTER

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει παρουσία στο Twitter από την 1η Απριλίου 2013. Μέσω των δύο λογαριασμών που διαχειρίζεται η Διεύθυνση Επικοινωνίας γνωστοποιείται ταχύτερα η δικαστική του δραστηριότητα σε ευρύτερο πλαίσιο. Ενώ το 2017 οι λογαριασμοί αυτοί (ένας στα γαλλικά και ένας στα αγγλικά) είχαν από κοινού 42 000 περίπου ακολούθους, στο τέλος του 2018 οι ακόλουθοι αυτοί αυξήθηκαν σε περισσότερους από 60 000 (για την ακρίβεια 61 548). Η αύξηση αυτή κατά 45 % σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος οφείλεται σε μια πιο ενεργή πολιτική επικοινωνίας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Μολονότι στο παρελθόν το Δικαστήριο χρησιμοποιούσε το Twitter μόνο για την κοινοποίηση των ανακοινωθέντων Τύπου, σήμερα με τα tweet του ενημερώνει τους ακολούθους του για την εξέλιξη των υποθέσεων που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα μέσα ενημέρωσης, ανακοινώνοντας τις ημερομηνίες εισαγωγής των υποθέσεων, επ' ακροατηρίου συζητήσεων, καθώς και δημοσίευσης των αποφάσεων επί των υποθέσεων αυτών. Τα tweet καλύπτουν επίσης και άλλα θέματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον, όπως τα σημαντικότερα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στο Δικαστήριο, π.χ. πανηγυρικές συνεδριάσεις και επίσημες επισκέψεις.

Χάρη στις λειτουργίες που διαθέτει το κοινωνικό αυτό δίκτυο, οι πληροφορίες που δημοσιεύονται με τα tweet μπορούν να συνοδεύονται από φωτογραφίες, βίντεο και συνδέσμους προς ανακοινωθέντα Τύπου ή τα σημαντικότερα έγγραφα σχετικά με τις υποθέσεις. Η διάδοση του περιεχομένου είναι, συνεπώς, πιο δυναμική και ελκυστική για τους ακολούθους και τους ενθαρρύνει να το αναδημοσιεύουν.

Το 2018 δημοσιεύθηκαν 490 tweet, σε σύγκριση με 350 το προηγούμενο έτος.

Η νέα αυτή δυναμική και ενεργητική προσέγγιση του κοινωνικού αυτού δικτύου παρέχει στο θεσμικό όργανο τη δυνατότητα να επικοινωνεί με το κοινό σχεδόν σε πραγματικό χρόνο και συμβάλλει στη βελτίωση της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τη νομολογία του Δικαστηρίου και τον αντίκτυπό της.

Οι Ευρωπαίοι πολίτες, έχοντας πρόσβαση στις πληροφορίες που δημοσιεύονται στους δύο λογαριασμούς του Δικαστηρίου, μπορούν όχι μόνο να ενημερώνονται για τη δικαστική δραστηριότητα των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης, αλλά και να συμμετέχουν στη διάδοσή της.

ΕΝΑ ΘΕΣΜΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΠΟΥ ΣΕΒΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακολουθεί εδώ και πολλά χρόνια μια φιλόδοξη περιβαλλοντική πολιτική, στοχεύοντας να ικανοποιήσει τις υψηλότερες προδιαγραφές όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων.

Η εκτέλεση των οικοδομικών έργων του θεσμικού οργάνου καθώς και η καθημερινή διαχείριση των διαθέσιμων μέσων και εργαλείων έχουν ως βασικό μέλημα τον σεβασμό του περιβάλλοντος, όπως αποδεικνύεται και από την καταχώριση στο EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) στις 15 Δεκεμβρίου 2016.

Η πιστοποίηση EMAS, η οποία δημιουργήθηκε από ευρωπαϊκό κανονισμό και χορηγείται στους οργανισμούς που πληρούν αυστηρές προϋποθέσεις συναρτώμενες με την περιβαλλοντική τους πολιτική και με τις ενέργειές τους υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης, συνιστά σημαντική αναγνώριση των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων του Δικαστηρίου και των υψηλών περιβαλλοντικών του επιδόσεων.

Το Δικαστήριο είχε θέσει ως στόχο τη μείωση κατά 10 % για την περίοδο 2016–2018 των ανακτήσιμων απορριμμάτων που αποτελούν μέρος της κατηγορίας αυτής των απορριμμάτων που δεν έχουν υποστεί διαλογή.

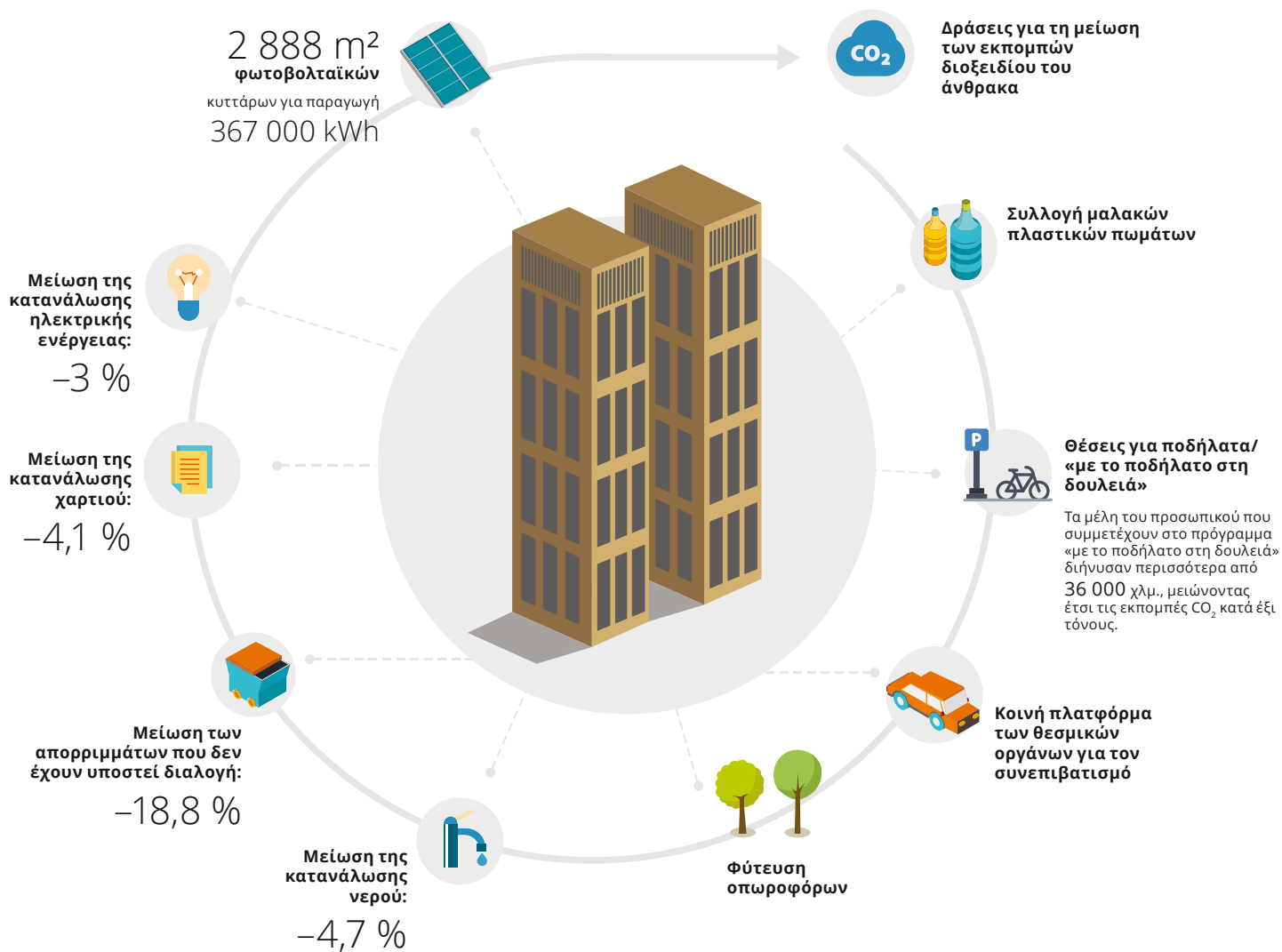

Το γεγονός ότι η εφαρμογή e-Curia (βλ. σ. 60) έχει καταστεί ο αποκλειστικός τρόπος ανταλλαγής δικαστικών εγγράφων μεταξύ των εκπροσώπων των διαδίκων και του Γενικού Δικαστηρίου από την 1 Δεκεμβρίου 2018 θα έχει θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Για παράδειγμα, αν οι 823 076 σελίδες των διαδικαστικών εγγράφων που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο μέσω της εφαρμογής e-Curia το 2018 είχαν κατατεθεί σε έντυπη μορφή συνοδευόμενες από σειρά επικυρωμένων αντιγράφων (3 υποχρεωτικά αντίγραφα για το Γενικό Δικαστήριο και τόσα επιπλέον αντίγραφα όσα και οι διάδικοι σε μια διαδικασία), αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα την εκτύπωση άνω των 4 εκατομμυρίων σελίδων εγγράφων, που αντιστοιχούν σε περισσότερους από 10 τόνους χαρτιού, τα οποία μάλιστα θα έπρεπε να είχαν σταλεί στο Λουξεμβούργο.

Οι ετήσιες ανάγκες ηλεκτρικής ενέργειας ισοδυναμούν με τις ανάγκες 66 οικογενειών.

Οι περιβαλλοντικοί δείκτες για το νερό, τα απορρίμματα, το χαρτί και την ηλεκτρική ενέργεια είναι περίπου ίδιοι με εκείνους του 2017. Οι διακυμάνσεις προσδιορίζονται ποσοτικά με βάση το 2015, που είναι το έτος αναφοράς.

ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

5

ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΠΟΛΛΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσπαθώντας συνεχώς να αυξήσει την παραγωγικότητά του, αποδεικνύει τα τελευταία χρόνια ότι είναι δυνατόν να τεθούν ρεαλιστικοί στόχοι για τη μείωση της διάρκειας των διαδικασιών, ενώ συγχρόνως απονέμει δικαιοσύνη της οποίας η ποιότητα είναι καθολικά αναγνωρισμένη.

Νέο στάδιο της προσπάθειας αυτής το 2019 είναι η καθιέρωση ενός μηχανισμού προηγούμενης εξέτασης των αιτήσεων αναίρεσης, ο οποίος θα χρησιμοποιείται για ορισμένες κατηγορίες υποθέσεων και θα καταστήσει αποτελεσματικότερο τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου, ενώ παράλληλα θα δώσει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να επικεντρωθεί στις υποθέσεις με σημαντικές νομικές πτυχές.

Επιπλέον, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή τους επόμενους μήνες στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο θα γιορτάσει την 30ή επέτειο λειτουργίας του το 2019. Η ίδρυσή του αποφασίστηκε από το Συμβούλιο τον Οκτώβριο του 1988, αλλά μόλις στις 25 Σεπτεμβρίου 1989 ανέλαβαν καθήκοντα τα πρώτα μέλη του. Ο εορτασμός της επετείου αυτής θα αποτελέσει ευκαιρία για μια αναδρομή στην εξέλιξη ενός δικαιοδοτικού οργάνου που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο του ελέγχου της επιβολής του δικαίου της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τη ρύθμιση των οικονομικών αρχών και της αγοράς.

7
ls

MEINETE
ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ!

6

Αναζητήστε τη νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου στην πύλη που θα βρείτε στον ιστότοπο Curia:

curia.europa.eu

Ενημερωθείτε για τη νομολογιακή και θεσμική επικαιρότητα:

- διαβάζοντας τα **ανακοινωθέντα Τύπου**, στη διεύθυνση curia.europa.eu/jcms/PressReleases
- μέσω συνδρομής στην υπηρεσία **RSS feed** του Δικαστηρίου: curia.europa.eu/jcms/RSS
- ακολουθώντας τον **λογαριασμό Twitter** του θεσμικού οργάνου: **@CourUEPresse** ή **@EUCourtPress**
- κατεβάζοντας την εφαρμογή **App CVRIA** για έξυπνα τηλέφωνα και ταμπλέτες

Για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά τη δραστηριότητα του θεσμικού οργάνου,

μπορείτε να:

- ανατρέξετε στη σχετική σελίδα της **Ετήσιας Έκθεσης 2018**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Ανασκόπηση του έτους
 - Δικαιοδοτικό έργο
 - Έκθεση διαχείρισης
- παρακολουθήσετε τα **ενημερωτικά βίντεο στο YouTube**

Πρόσβαση στα έγγραφα του θεσμικού οργάνου παρέχεται:

- για τα **ιστορικά αρχεία** στη διεύθυνση curia.europa.eu/jcms/archive
- για τα **διοικητικά έγγραφα** στη διεύθυνση curia.europa.eu/jcms/documents

Επισκεφθείτε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην έδρα του:

- το θεσμικό όργανο προσφέρει **προγράμματα επισκέψεων** ειδικά προσαρμοσμένα στα ενδιαφέροντα κάθε ομάδας επισκεπτών (παρουσία σε επ' ακροατηρίου συζήτηση, περιήγηση με ξεναγό στα κτίρια και στα έργα τέχνης, άλλες ενημερωτικές επισκέψεις): curia.europa.eu/jcms/visits
- χάρη στην **εικονική περιήγηση** των κτιρίων, μπορείτε επίσης να εξερευνήσετε από διαφορετικές οπτικές γωνίες το κτιριακό συγκρότημα χωρίς να μετακινηθείτε από το σπίτι σας: curia.europa.eu/visit360/

Για οποιαδήποτε πληροφορία σχετική με το θεσμικό όργανο:

- γράψτε μας μέσω του **ειδικού εντύπου επικοινωνίας**: curia.europa.eu/jcms/contact

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
ΤΗΛ. +352 4303-1

ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ
L-2925 LUXEMBOURG
LUXEMBOURG
ΤΗΛ. +352 4303-1

Το Δικαστήριο στο διαδίκτυο: <http://www.curia.europa.eu>

Το χειρόγραφο ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2019.
Στοιχεία αναφοράς από 31.12.2018

Το θεσμικό όργανο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματος του θεσμικού οργάνου δεν φέρει ευθύνη για τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι ανωτέρω πληροφορίες.

Λουξεμβούργο: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης / Διεύθυνση Επικοινωνίας – Τμήμα Εκδόσεων και Ηλεκτρονικών Μέσων
Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2019

Φωτογραφίες © Georges Fessy

Η αναπαραγωγή κειμένου επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι αναφέρεται η πηγή.

Η χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλων εγγράφων των οποίων τα δικαιώματα του δημιουργού δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση απαγορεύεται χωρίς την άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων του δημιουργού.

Print ISBN 978-92-829-3002-1 • ISSN 2467-1282 • doi:10.2862/255446 • QD-AQ-19-001-EL-C

PDF ISBN 978-92-829-2999-5 • ISSN 2467-1517 • doi:10.2862/47622 • QD-AQ-19-001-EL-N

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Διεύθυνση Επικοινωνίας
Τμήμα Εκδόσεων και Ηλεκτρονικών Μέσων

Απρίλιος 2019

